

Briselē, 2017. gada 7. decembrī
(OR. en)

15586/17

**Starpiestāžu lieta:
2015/0278 (COD)**

**SOC 806
MI 947
ANTIDISCRIM 62
AUDIO 136
TELECOM 354
CODEC 2050**

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	15096/17
K-jas dok. Nr.:	14799/15 + ADD 1 - ADD 3 - COM(2015) 615 final
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām – vispārēja pieeja

Pielikumā ir pievienots vispārējās pieejas teksts attiecībā uz iepriekšminēto direktīvu; vispārēja pieeja tika panākta *EPSCO* padomes sanāksmē 2017. gada 7. decembrī.

Priekšlikums ¹

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par [...] ² produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ³,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

¹ Izmaiņas sākotnējā priekšlikumā ir norādītas šādi: jaunais teksts ir **treknrakstā**, savukārt svītrojumi ir atzīmēti ar [...].

² Daļa no nosaukuma ir svītrotā kā lieka (juristu lingvistu ieteikums).

³ Pieņemts 2016. gada 25. maijā. OV C , , . lpp.

- (1) Šīs direktīvas mērķis ir veicināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus un likvidējot šķēršļus konkrētu pieejamu produktu un pakalpojumu brīvai aprītei. Tādējādi **tiktu** uzlabota piekļūstamu produktu un pakalpojumu **pieejamība** iekšējā tirgū.
- (2) Pieejamu produktu un pakalpojumu pieprasījums ir liels, un **tiek prognozēts, ka** tādu iedzīvotāju skaits, kuriem ir invaliditāte [...], ievērojami pieaugs. [...] Vide, kurā produkti un pakalpojumi ir pieejamāki, veido iekļaujošāku sabiedrību un **personām ar invaliditāti** veicina spēju dzīvot neatkarīgi.
- (2.a) (jauns) Šajā direktīvā personas ar invaliditāti ir definētas atbilstīgi Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*), kuras puse Eiropas Savienība ir no 2011. gada 21. janvāra. *UNCRPD* ir teikts, ka personas ar invaliditāti "ir personas, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt viņu pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem". Šī direktīva sekmē pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību, uzlabojot piekļuvi plaša patēriņa produktiem un pakalpojumiem, kas, pateicoties to sākotnējam dizainam vai vēlākiem pielāgojumiem, atbilst personu ar invaliditāti īpašajām vajadzībām.
- (2.b) (jauns) Šī direktīva dotu labumu arī citām personām, kuras piedzīvo funkcionālus ierobežojumus, ko rada citi fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, lielāks vecums vai citi ar cilvēka ķermeņa darbību saistīti iemesli, pastāvīgi vai pārejoši, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem tāpat var ierobežot viņu pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem.

- (3) Atšķirības starp **normatīvajiem** aktiem un administratīvajiem pasākumiem, ko dalībvalstis pieņēmušas attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamību [...] personām ar invaliditāti, rada šķēršļus šādu produktu un pakalpojumu brīvai aprītei un kropļo efektīvu konkurenci iekšējā tirgū. Šādi šķēršļi īpaši skar uzņēmējus, jo īpaši mazos un vidējos uzņēmumus (MVU).
- (4) Valstu dažādo pieejamības prasību dēļ jo īpaši individuāliem saimnieciskās darbības veicējiem, MVU un mikrouzņēmumiem nav stimula sākt uzņēmējdarbību ārpus savas valsts tirgus. Valstu un pat reģionālās vai vietējās pieejamības prasības, ko dalībvalstis pašreiz ir ieviesušas, atšķiras gan attiecībā uz darbības jomu, gan detalizācijas pakāpi. Sakarā ar papildu izmaksām, kas rodas, katram valsts tirgum atsevišķi izstrādājot un tirgojot pieejamus produktus un pakalpojumus, minētās atšķirības negatīvi ietekmē konkurētspēju un izaugsmi.
- (26) Lielāko daļu darbvietu Savienībā nodrošina MVU un mikrouzņēmumi. Tiem ir milzīga nozīme turpmākajā izaugsmē, bet tie bieži sastopas ar kavēkļiem un šķēršļiem produktu un pakalpojumu izstrādē, īpaši pārrobežu kontekstā. Tādēļ ir nepieciešams atvieglot MVU un mikrouzņēmumu darbu, saskaņojot valstu noteikumus attiecībā uz pieejamību un vienlaikus saglabājot vajadzīgos aizsardzības pasākumus.
- (5) Sakarā ar ierobežotu konkurenci starp piegādātājiem pieejamu produktu patērētāji un pieejamu pakalpojumu saņēmēji saskaras ar augstām cenām. Valstu noteikumu sadrumstalotība mazina potenciālos ieguvumus no pieredzes apmaiņas ar valstu un starptautiskajiem partneriem, pielāgojoties sabiedrības un tehnoloģiju attīstībai.

- (6) Tādēļ, lai likvidētu pieejamu produktu un pakalpojumu tirgus sadrumstalotību, radītu apjomradītus ietaupījumus, veicinātu pārrobežu tirdzniecību un mobilitāti, kā arī lai palīdzētu uzņēmējiem koncentrēt resursus uz inovācijām, nevis tos izmantot, nodrošinot atbilstību sadrumstalotām tiesiskajām prasībām Savienībā, un lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, Savienības līmenī būtu jātuvina valstu pasākumi.
- (7) Iekšējam tirgum izvirzīto pieejamības prasību saskaņošanas priekšrocības apliecina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/33/ES piemērošana attiecībā uz liftiem ⁴ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 661/2009 ⁵ piemērošana transporta jomā.
- (8) Amsterdamas līgumam pievienotajā 22. deklarācijā dalībvalstu pārstāvju konference vienojās, ka, izstrādājot pasākumus saskaņā ar Līguma 114. pantu, Savienības iestādēm ir jāņem vērā personu ar invaliditāti vajadzības.

[9. apsvērums par Hartu ir pārcelts uz apsvērumu beigu daļu, aiz 51. apsvēruma]

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/33/ES (2014. gada 26. februāris) par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz liftiem un liftu drošības sastāvdaļām (OV L 96, 29.3.2014., 251. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 661/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par tipa apstiprināšanas prasībām attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu, to piekabju un tiem paredzēto sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisko vienību vispārējo drošību (OV L 200, 31.7.2009., 1. lpp.).

- (10) "Digitālā vienotā tirgus stratēģijas" vispārējais mērķis ir ilgtspējīgi ekonomiski un sociāli ieguvumi, ko sniedz savienots digitālais vienotais tirgus. Savienības patērētāji vēl joprojām neizmanto visas cenu un izvēles priekšrocības, ko var sniegt vienotais tirgus, jo pārrobežu darījumu skaits tiešsaistē joprojām ir ļoti neliels. Sadrumstalotība ierobežo arī pieprasījumu pēc pārrobežu e-komercijas darījumiem. Tāpat ir vajadzīga saskaņota darbība, lai nodrošinātu [...], ka elektroniskais saturs, **piemēram, elektroniskās komunikācijas un piekļuve audiovizuālo mediju pakalpojumiem**, ir pilnīgi pieejams personām ar invaliditāti. Tāpēc digitālajā vienotajā tirgū ir jāsaņem pieejamības prasības un jānodrošina, ka visi Savienības iedzīvotāji neatkarīgi no to spējām var pilnībā izmantot minētā tirgus priekšrocības.
- (11) [...] Pēc tam, kad [...] Savienība **kļuva par UNCRPD Pusi**, tās noteikumus integrēja Savienības tiesību sistēmā.
- (12) **UNCRPD** [...] ir paredzēts, ka Konvencijas [...] **Pusēm** jāveic atbilstoši pasākumi, lai nodrošinātu, ka personām ar invaliditāti vienlīdzīgi ar citiem ir pieeja fiziskajai videi, transportam, informācijai un sakariem, tostarp informācijas un sakaru tehnoloģijām un sistēmām, kā arī citiem objektiem un pakalpojumiem, kas ir atvērti vai ko sniedz sabiedrībai gan pilsētās, gan lauku rajonos. Apvienoto Nāciju Organizācijas Personu ar invaliditāti tiesību komiteja ir **konstatējusi**, ka ir jāizveido tiesiskais regulējums ar konkrētiem, izpildāmiem un laika ziņā terminētiem kritērijiem, lai pārraudzītu pakāpenisku pieejamības īstenošanu.
- (13) Sakarā ar **UNCRPD** stāšanos spēkā dalībvalstu tiesību sistēmās būs nepieciešamība pieņemt papildu valsts noteikumus par produktu un pakalpojumu pieejamību, **un**, ja nebūs Savienības līmeņa rīcības, **minētie noteikumi** vēl vairāk palielinātu atšķirības starp **dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem**.

- (14) **Šī direktīva palīdz dalībvalstīm saskaņotā veidā pildīt to valsts mēroga saistības, kā arī to pienākumus saskaņā ar *UNCRPD* attiecībā uz pieejamību.**
- (15) Ar "Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020); atjaunināta apņemšanās veidot Eiropu bez šķēršļiem" ⁶, kas ir saskaņā ar *UNCRPD*, pieejamību nosaka par vienu no astoņām rīcības jomām, un tās mērķis ir nodrošināt produktu un pakalpojumu pieejamību.
- (18) [...] Pieejamības prasības **būtu jāievieš tādā veidā, kas** uzņēmējus un dalībvalstis apgrūtina vismazāk [...]. [...]
- (16) **Produkti** un pakalpojumi, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, tika **noteikti** pārbaudes pasākumā, kuru veica ietekmes novērtējuma sagatavošanas laikā un ar kuru apzināja [...] personām ar invaliditāti svarīgus produktus un pakalpojumus, [...] attiecībā uz kuriem dalībvalstis ir pieņēmušas vai, visticamāk, pieņems atšķirīgas pieejamības valsts prasības, **kas traucē iekšējā tirgus darbībai.**
- (17) Katram produktam un pakalpojumam, **kas ir šīs direktīvas darbības jomā un kas ir laists tirgū vai sniegts pēc dienas, kad dalībvalstīm jāpiemēro valsts tiesību akti, ar ko īsteno šo direktīvu, būtu jāatbilst šajā direktīvā noteiktajām piemērojamajām** pieejamības prasībām, **lai** tas būtu pieejams personām ar invaliditāti. [...]
- (17.a) (jauns) Lai nodrošinātu šīs direktīvas darbības jomā esošo pakalpojumu pieejamību, šo pakalpojumu sniegšanā izmantotajiem produktiem, ar kuriem mijiedarbojas patērētājs, arī būtu jāatbilst piemērojamajām šīs direktīvas pieejamības prasībām.**

[18. apsvērumu skatīt aiz 15. apsvēruma]

⁶ COM(2010) 636.

- (19) [...] Ir nepieciešams precizēt pieejamības prasības tādu produktu un pakalpojumu laišanai tirgū, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, lai nodrošinātu to brīvu apriti iekšējā tirgū.
- (20) Ar šo direktīvu būtu jāizvirza obligāta prasība funkcionālās pieejamības prasības izmantot kā vispārējos mērķus. Tām vajadzētu būt pietiekami precīzām, lai izveidotu juridiski saistošus pienākumus, un pietiekami detalizētām, lai varētu novērtēt atbilstību, ar mērķi nodrošināt attiecīgo produktu un pakalpojumu iekšējā tirgus pareizu darbību. **Tomēr tām būtu jāpieļauj zināms elastīgums attiecībā uz inovāciju, piemēram, ļaujot uzņēmējam izvēlēties, kādu papildu sensoro kanālu piedāvāt līdzās pieejamajam kanālam, lai nodrošinātu to, ka ir pieejami vismaz divi sensorie kanāli.**
- (25) Pieejamība ir **sistemātiska šķēršļu likvidēšana un novēršana, lai panāktu, ka personām ar invaliditāti piekļuve ir nodrošināta tāpat kā citām personām. Tas būtu jāpanāk**, vēlams, izmantojot universālo dizainu vai "plašam lietotāju lokam paredzēto pakalpojumu un produktu izstrādes" principu, **kas nozīmē, ka produktu, vides, programmu un pakalpojumu dizainam jābūt tādām, ka tos var pēc iespējas plašāk lietot visi cilvēki un nav nepieciešama pielāgošana vai speciāls dizains. Universālajam dizainam būtu jāietver arī noteiktām personu ar invaliditāti grupām paredzētas palīgierīces, kur tas nepieciešams. Turklāt pieejamībai nevajadzētu izslēgt atbilstošu pielāgošanu, ja to prasa valsts vai Savienības tiesību akti.**

[20.a–20.p apsvērumi ir izkārtoti tādā pašā secībā kā 1. pants: universāldatoru aparatūra un operētājsistēmas, elektroniskās komunikācijas, piekļuve audiovizuālajiem pakalpojumiem, e-grāmatām, e-komercijai, patērētājiem paredzētiem banku pakalpojumiem un pasažieru pārvadāšanas pakalpojumiem.]

(20.a) (jauns) Šai direktīvai būtu jāaptver patērētāju universāldatoru aparatūras sistēmas. Šādu datoru aparatūras sistēmas raksturo to daudzfunkcionalitāte un to spēja ar piemērotas programmatūras palīdzību veikt visbiežāk sastopamos skaitļošanas uzdevumus, kas vajadzīgi patērētājiem, un tās ir paredzētas patērētāju lietošanai. Šādu datoru aparatūras sistēmu piemēri ir personālie datori, tostarp galddatori, piezīmjdatori, viedtālruņi un planšetdatori. Specializēti datori, kas iestrādāti patērētāju elektronikas ražojumos, nav uzskatāmi par patērētāju universāldatoru aparatūras sistēmām. Šai direktīvai nebūtu individuāli jāattiecas uz atsevišķiem komponentiem, kam ir īpašas funkcijas, piemēram, sistēmlate vai atmiņas mikrosēma, un kas tiek izmantoti vai varētu tikt izmantoti šādā sistēmā.

(20.b) (jauns) Šai direktīvai būtu jāaptver arī elektronisko komunikāciju pakalpojumi, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/21/EK ⁷, tostarp tādi komunikāciju pakalpojumi, ko izmanto ārkārtas paziņojumiem, kuri ir elektronisko komunikāciju pakalpojumu neatņemama daļa. Pašlaik dalībvalstu veiktie pasākumi iekšējā tirgū ir atšķirīgi un nav saskaņoti. Tas, ka tiek nodrošināta vienādu pieejamības prasību piemērošana visā Savienībā, ļaus panākt apjomradītus ietaupījumus uzņēmējiem, kas darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī, un personām ar invaliditāti atvieglos efektīvu piekļuvi viņu pašu dalībvalstīs un ceļojot starp dalībvalstīm. Lai ārkārtas paziņojumi būtu pieejami, pakalpojumu sniedzējiem papildus balss saziņai būtu jānodrošina reāllaika teksts un pilnīgas sarunas pakalpojumi, kur tiek nodrošināts video, garantējot visu šo komunikācijas līdzekļu sinhronizāciju. Dalībvalstis varētu, ievērojot šo direktīvu, noteikt trešo personu telefonijas pakalpojumu sniedzēju, ko varētu izmantot personas ar invaliditāti saziņai ar ĀIC.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/21/EK (2002. gada 7. marts) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (OV L 108, 24.4.2002., 33. lpp.).

Šai direktīvai būtu jāaptver arī patērētāju galiekārtas ar interaktīvām skaitļošanas spējām, ko paredzēts galvenokārt izmantot, lai piekļūtu šādiem elektronisko komunikāciju pakalpojumiem. Pēdējā no minētajām kategorijām ietver ierīces, ko lieto kā daļu no sistēmas, ar ko piekļūst minētajiem pakalpojumiem, piemēram, maršrutētājus vai modemus. Straujā tehnoloģiju attīstība un elektronisko komunikāciju pakalpojumu novatoriskais raksturs, visticamāk, tiks atspoguļots nākamajos nozares tiesību aktos, kas arī varētu ietekmēt pieejamību. Tādēļ šai direktīvai nebūtu jāskar Direktīva 2002/21/EK ⁸. Ja rodas kolīzija starp Direktīvu 2002/21/EK ⁹ un šo direktīvu, noteicošajai vajadzētu būt Direktīvai 2002/21/EK.

(20.d) (jauns) ¹⁰ Šajā direktīvā piekļuve audiovizuālo mediju pakalpojumiem nozīmē, ka ir jābūt pieejamai piekļuvei audiovizuālajam saturam, kā arī mehānismiem, kas lietotājiem ar invaliditāti ļauj izmantot viņu palīgtehnoloģijas. Piekļūvi var nodrošināt, izmantojot, piemēram, televizora papildierīces vai hibrīdtelevīzijas pakalpojumus, kas ļauj atskaņot audiovizuālu saturu. [Šai direktīvai būtu jāattiecas arī uz funkcijām vai pakalpojumiem, ar ko nodrošina piekļūvi audiovizuālo mediju pakalpojumiem, un uz elektroniskā raidījumu apraksta pieejamības funkcijām, jo uz to pieejamību Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva neattiecas].

⁸ Šo atsauci aizstās ar atsauci uz Eiropas Elektronisko sakaru kodeksu (*eCode*), kad tas būs pieņemts.

⁹ Šo atsauci aizstās ar atsauci uz Eiropas Elektronisko sakaru kodeksu (*eCode*), kad tas būs pieņemts.

¹⁰ Teksts grozīts precizitātes nolūkā.

(20.e) (jauns) E-grāmatu datņu pamatā ir elektroniskā datu kodēšana, kas padara iespējumu galvenokārt tekstuālu un grafisku intelektuālo darbu apriti un iepazīšanos ar tiem. No šīs kodēšanas precizitātes pakāpes ir atkarīga e-grāmatu datņu pieejamība, jo īpaši attiecībā uz dažādu darba konstitutīvo elementu kvalifikāciju un to struktūras standartizēto aprakstu. Sadarbspējai pieejamības ziņā vajadzētu optimizēt šo datņu savietojamību ar lietotāja aģentiem un ar pašreizējām un turpmākām palīgtechnoloģijām. Tomēr e-grāmatu pieejamības prasībām nevajadzētu kaitēt intelektuālā darba integritātei, kura digitālās datnes padara iespējamu iepazīšanos ar to un tā apriti. Īpašo izdevumu, piemēram, komiksu, bērnu grāmatu un mākslas grāmatu, speciālās iezīmes būtu jāapsver attiecībā uz visām piemērojamajām pieejamības prasībām. Pieejamības prasību dažādība dalībvalstīs radītu grūtības izdevējiem un citiem uzņēmējiem izmantot iekšējā tirgus priekšrocības, tā varētu radīt e-lasīšanas ierīču sadarbības problēmas un klientiem ar invaliditāti ierobežotu piekļuvi.

(20.f) (jauns) Šajā direktīvā e-komercija ir definēta kā pakalpojums, ko sniedz attālināti, ar elektroniskiem līdzekļiem un pēc individuāla klienta pieprasījuma, ar mērķi noslēgt patērētāju līgumu. Šajā definīcijā – apzīmējums "attālināti" nozīmē, ka pakalpojuma sniegšana notiek, pusēm vienlaikus neesot klāt; "ar elektroniskiem līdzekļiem" nozīmē, ka pakalpojumu sākotnēji nosūta un tā galamērķī saņem ar elektroniskās apstrādes (ietverot digitālu kompresiju) un datu uzglabāšanas aparatūras palīdzību un ka to pilnībā pārraida, nosūta un saņem pa vadiem, pa radio, ar optiskiem vai citiem elektromagnētiskiem līdzekļiem; "individuāls klienta pieprasījums" nozīmē, ka pakalpojumu sniedz pēc individuāla pieprasījuma; "ar mērķi noslēgt patērētāju līgumu" norāda uz to, ka e-komercijas pakalpojumu darbības jomā ir iecerēts iekļaut tikai darījumus, ko slēdz starp uzņēmējiem un patērētājiem, un šīs direktīvas kontekstā ar to precīzē attiecīgos uzņēmējus, dodot precīzu aprakstu iecerei sniegt šādus pakalpojumus.

(20.g) (jauns) Šajā direktīvā iekļautajiem e-komercijas pieejamības pienākumiem būtu jāattiecas uz jebkura produkta vai pakalpojuma tirdzniecību tiešsaistē un tādēļ būtu jāattiecas arī uz tāda produkta vai pakalpojuma tirdzniecību, uz ko pašu par sevi jau attiecas šī direktīva.

(20.h) (jauns) Eiropas Savienības tiesību akti par banku un finanšu pakalpojumiem ir vērsti uz to, lai visā ES aizsargātu minēto pakalpojumu patērētājus un sniegtu viņiem informāciju, tomēr tajos nav iekļautas pieejamības prasības. Lai cilvēkiem ar invaliditāti dotu iespēju izmantot šos pakalpojumus visā Savienībā, pieņem lēmumus, pamatojoties uz labu informētību, un gūt pārliecību, ka viņu aizsardzība ir pienācīga un līdzvērtīga citu patērētāju aizsardzībai, kā arī lai nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļus pakalpojumu sniedzējiem, ar šo direktīvu vajadzētu ieviest kopējas pieejamības prasības attiecībā uz konkrētiem banku un finanšu pakalpojumiem, ko sniedz patērētājiem.

- (20.i) (jauns)** Pienācīgas pieejamības prasības būtu arī jāpiemēro identifikācijas metodēm, elektroniskajiem parakstiem un maksājumu pakalpojumiem, jo tie ir nepieciešami, lai noslēgtu patērētājiem paredzētus bankas darījumus.
- (20.j) (jauns)** Šīs direktīvas darbības jomā vajadzētu iekļaut arī interaktīvos pašapkalpošanās termināļus, tostarp gan aparatūru, gan programmatūru, kuri paredzēti, lai sniegtu pakalpojumus, uz ko attiecas šī direktīva, izņemot aparātus, kas ir uzstādīti kā transportlīdzekļu, gaisa kuģu, kuģu vai ritošā sastāva integrētas daļas. Tostarp tie, piemēram, ir bankomāti, maksājumu termināļi un citi pašapkalpošanās termināļi, ko izmanto patērētājiem paredzētos banku pakalpojumos; jebkādi biļešu automāti, kas izdod fiziskas biļetes, ar kurām var piekļūt pakalpojumiem, ko aptver šī direktīva, tādi kā braukšanas biļešu automāti, bankas filiāles rindas numura automāti; reģistrācijas automāti, ko izmanto, lai pasažierus reģistrētu pasažieru pārvadājumu pakalpojumos; un interaktīvi pašapkalpošanās termināļi, kas sniedz ceļošanas informāciju, tostarp interaktīvi informācijas ekrāni.
- (20.k) (jauns)** Saistībā ar pasažieru pārvadājumiem ar gaisu, autobusu, dzelzceļa un ūdensceļu transportu šai direktīvai vajadzētu arī attiekties uz transporta pakalpojumu informācijas sniegšanu, ko veic, izmantojot tīmekļvietnes, mobilās lietotnes, interaktīvus pašapkalpošanās termināļus un interaktīvos informācijas ekrānus, kas pasažieriem ar invaliditāti ir vajadzīgi, lai ceļotu, tostarp reāllaika ceļošanas informācija. Tas varētu aptvert, piemēram, pirms brauciena sniegtu informāciju, brauciena laikā sniegtu informāciju un informāciju par pakalpojuma atcelšanu vai novēlotu izbraukšanu. Citi informācijas elementi var iekļaut, piemēram, informāciju par cenām un atlaidēm.

(20.l) (jauns) Šai direktīvai būtu jāaptver arī uz mobilajām iekārtām balstīti pakalpojumi, tostarp mobilās lietotnes, ko šīs direktīvas darbības jomā ir izstrādājuši vai darījuši pieejamas pasažieru pārvadājumu pakalpojumu operatori vai kas izstrādātas vai darītas pieejamas to vārdā, piemēram, elektronisko biļešu pakalpojumi, elektroniskās biļetes un informācijas sniegšana par pakalpojumu sniedzēja pasažieru pārvadāšanas produktiem un pakalpojumiem, tostarp reāllaika ceļošanas informācijas sniegšana.

(20.m) (jauns) Nosakot šīs direktīvas darbības jomu attiecībā uz gaisa, autobusu, dzelzceļa un ūdensceļu pasažieru pārvadājumiem, būtu jāņem vērā spēkā esošie nozaru tiesību akti, kas saistīti ar pasažieru tiesībām.

(20.n) (jauns) Transporta jomā spēkā esošie Savienības tiesību akti jau aptver dažus pieejamības prasību elementus, jo īpaši attiecībā uz informācijas sniegšanu, kā izklāstīts šajā direktīvā. Tas ietver elementus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1371/2007 ¹¹, Komisijas Regulā (ES) 1300/2014 ¹² un Komisijas Regulā (ES) 454/2011 ¹³ attiecībā uz dzelzceļa transportu; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 181/2011 attiecībā uz autobusu pārvadājumiem;¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1177/2010 attiecībā uz jūras un iekšzemes ūdensceļu pārvadājumiem ¹⁵, un Regulā (EK) 1107/2006, kā arī Regulā 261/2004 ¹⁶ attiecībā uz invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu. Lai nodrošinātu regulatīvo konsekvenci, kā iepriekš būtu jāturpina piemērot minētajās regulās izklāstītās pieejamības prasības. Tomēr šajā direktīvā tās piemērošanas jomā paredzētās papildu prasības papildinātu esošās prasības, uzlabojot iekšējā tirgus darbību transporta jomā un nākot par labu personām ar invaliditāti.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1371/2007 (2007. gada 23. oktobris) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 315, 3.12. 2007., 14. lpp.).

¹² Komisijas Regula (ES) Nr. 1300/2014 (2014. gada 18. novembris) par savstarpējas izmantojamības tehniskajām specifikācijām attiecībā uz Savienības dzelzceļa sistēmas pieejamību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām (OV L 356, 12.12.2014., 110. lpp.).

¹³ Komisijas Regula (ES) Nr. 454/2011 (2011. gada 5. maijs) par savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju attiecībā uz Eiropas dzelzceļu sistēmas pasažieru pārvadājumu telemātikas lietojumprogrammu apakšsistēmu (OV L 123, 12.5.2011., 11. lpp.).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 181/2011 (2011. gada 16. februāris) par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 55, 28.2.2011., 1. lpp.).

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1177/2010 (2010. gada 24. novembris) par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 334, 17.12.2010., 1. lpp.).

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.).

(20.o)(jauns) Šai direktīvai nebūtu jāattiecas uz dažiem pārvadājumu pakalpojumu elementiem, ja tos sniedz ārpus dalībvalstu teritorijas, pat ja pakalpojums ir bijis vērsts uz Savienības tirgu. Attiecībā uz minētajiem elementiem pasažieru pārvadājumu pakalpojumu operatoram vajadzētu būt pienākumam nodrošināt tikai to, ka šīs direktīvas prasības ir izpildītas attiecībā uz to pakalpojuma daļu, ko piedāvā Savienības teritorijā. Tomēr gaisa transporta gadījumā ES gaisa pārvadātājiem ir pienākums nodrošināt, ka šīs direktīvas piemērojamās prasības ir izpildītas arī lidojumos no trešās valstīs esošām lidostām uz lidostām, kas atrodas dalībvalstu teritorijā. Turklāt visiem gaisa pārvadātājiem, tostarp tiem, kas nav licencēti Savienībā, ir pienākums nodrošināt, ka šīs direktīvas piemērojamās prasības ir izpildītas gadījumos, kad lidojumi ir no Savienības teritorijas uz kādas trešās valsts teritoriju.

(20.p)(jauns) Šajā direktīvā noteiktās pieejamības prasības būtu jāpiemēro produktiem, ko Savienības tirgū laiž pēc dienas, kurā dalībvalstīm ir jāpiemēro valstu tiesību akti, ar ko īsteno šo direktīvu, tostarp lietotiem produktiem, kas importēti no trešās valsts un laisti Savienības tirgū pēc minētās dienas.

(21) [...] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2102¹⁷ [...] nosaka pieejamības prasības noteiktam valsts sektora struktūru tīmekļvietņu kopumam [...], **mobilaajām lietotnēm un citiem saistītiem aspektiem, jo īpaši prasības saistībā ar attiecīgo tīmekļvietņu un mobilo lietotņu atbilstību [...]. Tomēr dažām darbībām, kuras [...] notiek ar publiskā sektora [...] tīmekļvietņu un mobilo lietotņu palīdzību, piemēram, pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem vai e-komercijai, vai audiovizuālo mediju pakalpojumu tīmekļvietnēm, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, būtu jāatbilst šajā direktīvā izklāstītajām piemērojamām pieejamības prasībām**, lai nodrošinātu, ka produktu un pakalpojumu tirdzniecība tiešsaistē neatkarīgi no tā, vai tā ir privāta vai publiska tirdzniecība, ir pieejama personām ar invaliditāti [...].

(21.a) (jauns) Četri tīmekļa pieejamības principi ir šādi: uztveramība, kas nozīmē, ka informācijai un lietotāja saskarnes sastāvdaļām jābūt pasniegtām lietotājiem tādā veidā, kādā tie to var uztvert; izmantojamība, kas nozīmē, ka lietotāja saskarnes sastāvdaļām un navigācijai jābūt izmantojamai; saprotamība, kas nozīmē, ka informācijai un lietotāja saskarnes izmantošanai jābūt saprotamai; un robustums, kas nozīmē, ka saturam jābūt pietiekami robustam, lai dažādi lietotāju aģenti, tostarp palīgtechnoloģijas, to varētu ticami interpretēt. Šie principi ir izmantoti arī Direktīvā (ES) 2016/2102.

(22) Dalībvalstīm būtu jāveic visi atbilstīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka gadījumos, kad produkti un pakalpojumi, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, atbilst **piemērojamām** pieejamības prasībām, to brīva aprīte Savienībā netiek kavēta pieejamības apsvērumu dēļ.

(23) **svītrots**

(24) **svītrots**

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2102 (2016. gada 26. oktobris) par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību (OV L 327, 2.12.2016., 1. lpp.).

[25. apsvēruma ir pārvietots uz tekstu pēc 20. apsvēruma, un 26. apsvēruma – pēc 4. apsvēruma]

- (27) Šīs direktīvas pamatā vajadzētu būt Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumam Nr. 768/2008/EK ¹⁸, jo tas attiecas uz produktiem, kam jau piemēro citus Savienības tiesību aktus, **lai nodrošinātu Savienības tiesību aktu konsekvenci, vienlaikus atzīstot šajā direktīvā iekļauto pieejamības prasību īpatnības.**
- (28) Visiem uzņēmējiem, kas veido piegādes un izplatīšanas ķēdi, būtu jānodrošina, ka tirgū tiek darīti pieejami tikai tādi produkti, kas atbilst šai direktīvai [...]. **Tas pats būtu jāattiecinā uz uzņēmējiem, kas sniedz pakalpojumus.** Jāparedz skaidra un samērīga pienākumu sadale atbilstīgi katra uzņēmēja lomai piegādes un izplatīšanas procesā.
- (29) Lai nodrošinātu augstu pieejamības līmeni un garantētu taisnīgu konkurenci Savienības tirgū, uzņēmējiem būtu jāatbild par produktu un pakalpojumu atbilstību **saskaņā ar** viņu attiecīgo lomu piegādes ķēdē.
- (29.a)(jauns) Šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem būtu vienlīdz jāattiecas kā uz publiskā, tā arī privātā sektora uzņēmējiem.**
- (30) Tā kā ražotājs sīki pārziņā projektēšanas un ražošanas procesu, tas vislabāk var veikt pilnu atbilstības novērtējuma procedūru. Atbilstības novērtējuma veikšanai vajadzētu būt ražotāja kompetencē.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 768/2008/EK (2008. gada 9. jūlijs) par produktu tirdzniecības vienotu sistēmu (OV L 218, 13.8.2008., 82. lpp.).

- (31) Izplatītājiem un importētājiem būtu jāiesaistās tirgus uzraudzības uzdevumos, ko veic valsts iestādes, un tiem vajadzētu aktīvi piedalīties, sniedzot kompetentajām iestādēm visu vajadzīgo informāciju par attiecīgo produktu.
- (32) Importētājiem būtu jānodrošina, lai produkti no trešām valstīm, kuri nonāk Savienības tirgū, atbilstu šai direktīvai [...] un jo īpaši lai ražotāji šiem produktiem būtu veikuši attiecīgas atbilstības novērtēšanas procedūras.
- (33) Laižot produktu tirgū, katram importētājam uz produkta būtu jānorāda savs nosaukums un adrese, kur ar uzņēmumu var sazināties.
- (34) Izplatītājiem būtu jānodrošina, lai viņu rīcība ar produktu negatīvi neietekmē produkta atbilstību šīs direktīvas pieejamības prasībām.
- (35) Ikviens uzņēmējs, kurš vai nu laiž tirgū kādu produktu ar savu vārdu vai preču zīmi, vai izmaina produktu tā, ka izmaiņas varētu ietekmēt atbilstību piemērojamajām **pieejamības** prasībām, būtu jāuzskata par ražotāju, un viņam būtu jāuzņemas ražotāja pienākumi.
- (36) Proporcionalitātes apsvērumu dēļ pieejamības prasības būtu jāpiemēro tikai tiktāl, ciktāl tās attiecīgajam uzņēmējam nerada nesamērīgu slogu vai neprasa veikt tādas produktu un pakalpojumu izmaiņas, kuru rezultātā tie saskaņā ar [...] **šajā direktīvā noteiktajiem** kritērijiem tiktu būtiski pārmainīti.

(37) Direktīvā būtu jāievēro princips "vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem" un jāņem vērā administratīvais slogs, ar ko saskaras MVU. Tā vietā, lai paredzētu vispārējus izņēmumus un atkāpes, direktīvā būtu jāparedz uzņēmējiem atviegloti noteikumi attiecībā uz atbilstības novērtēšanu un drošības klauzulas. Līdz ar to, izstrādājot noteikumus vispiemērotāko atbilstības novērtēšanas procedūru izvēlei un īstenošanai, būtu jāņem vērā MVU stāvoklis, un pienākumi novērtēt pieejamības prasību atbilstību būtu jānosaka tādā apmērā, kādā tie nerada nesamērīgu slogu MVU. Turklāt tirgus uzraudzības iestādēm būtu jārīkojas samērīgā veidā atbilstīgi uzņēmumu lielumam un tam, vai tie ražo nelielu sēriju vai individuālus produktus, neradot nevajadzīgus šķēršļus MVU un nepakļaujot apdraudējumam sabiedrības **interesu** aizsardzību.

(37.a)(jauns) Izņēmuma gadījumos, ja šajā direktīvā izklāstītās pieejamības prasības uzņēmējiem radītu nesamērīgu slogu, nebūtu jāprasa, lai tie šīs prasības izpildītu. Šādos pienācīgi pamatotos gadījumos uzņēmējam nebūtu reālistiski iespējams piemērot vienu vai vairākas pieejamības prasības, kas noteiktas šīs direktīvas 1. pielikumā. Tomēr uzņēmējam šīs direktīvas darbības jomā esošs pakalpojums vai produkts būtu jādara pieejams, ievērojot tās pieejamības prasības, kuras uzņēmējs uzskata par tādām, kas tam neuzliek nesamērīgu slogu. Izņēmumiem, kas paredz to, ka uzliktā nesamērīgā sloga dēļ netiek ievērota viena vai vairākas pieejamības prasības, nevajadzētu pārsniegt to, kas katrā atsevišķā gadījumā ir absolūti nepieciešams, lai ierobežotu minēto slogu attiecībā uz konkrētu produktu vai pakalpojumu. Pasākumi, kas radītu nesamērīgu slogu, būtu jāsaprot kā pasākumi, ar kuriem uzņēmējam uzliktu papildu pārmērīgu organizatorisku vai finansiālu slogu, vienlaikus ņemot vērā iespējamo ieguvumu, ko šo pasākumu rezultātā gūtu personas ar invaliditāti. Uz šo apsvērumu pamata būtu jānosaka kritēriji, lai gan uzņēmēji, gan tirgus uzraudzības iestādes varētu sistēmiski salīdzināt dažādas situācijas un novērtēt nesamērīga sloga iespējamu pastāvēšanu. Izvērtējot, kādā mērā pieejamības prasības nevar izpildīt tāpēc, ka tās radītu nesamērīgu slogu, būtu jāņem vērā tikai leģitīmi elementi. Prioritātes, laika vai zināšanu trūkums nebūtu jāuzskata par leģitīmu iemeslu.

(37.b)(jauns) Nesamērīgā sloga vispārējais novērtējums būtu jāveic, izmantojot IV pielikumā noteiktos kritērijus. Nesamērīga sloga novērtējums uzņēmējam būtu jādokumentē, ņemot vērā attiecīgos kritērijus. Pakalpojumu sniedzējiem ik pēc pieciem gadiem būtu no jauna jāveic nesamērīgā sloga novērtējums. Novērtējums uzņēmējiem būtu jāiesniedz tikai pēc kompetento valsts iestāžu pieprasījuma, un tajā sniedz paskaidrojumu par to, kādēļ to produkts vai pakalpojums nav pilnībā pieejams, un pierādījumus par nesamērīgo slogu.

(37.c)(jauns) Ja, pamatojoties uz prasīto novērtējumu, tiek secināts, ka uzņēmējam tiktu radīts nesamērīgs slogs, pieprasot, lai visi pašapkalpošanās termināļi, kas ir pieejami viena un tā paša pakalpojuma sniegšanai, atbilstu šajā direktīvā noteiktajām pieejamības prasībām, tad ir lietderīgi arī izvērtēt, cik šādu automātu būtu pietiekami, lai nodrošinātu attiecīgā pakalpojumu sniedzēja sniegto pakalpojumu pieejamību. Savā novērtējumā pakalpojumu sniedzējam cita starpā būtu jāņem vērā aplēses par personu ar invaliditāti ieguvumiem.

(37.d)(jauns) Mikrouzņēmumus no visiem pārējiem uzņēmumiem atšķir to ierobežotie cilvēkresursi un gada apgrozījums un/vai gada bilance. Tāpēc kopumā pieejamības prasību ievērošanas slogs mikrouzņēmumiem prasa lielāku finanšu resursu un cilvēkresursu daļu nekā citiem uzņēmumiem un pastāv lielāka iespēja, ka tas radīs nesamērīgu izmaksu daļu. Būtisku daļu no mikrouzņēmumu izmaksām veido izdevumi par tādas dokumentācijas un uzskaites sastādīšanu un uzturēšanu, ar ko tiek pierādīta dažādo Savienības tiesību aktos izklāstīto prasību ievērošana. Lai gan visiem uzņēmējiem, uz kuriem attiecas šī direktīva, vajadzētu būt spējīgiem novērtēt šajā direktīvā paredzēto prasību ievērošanas samērīgumu un tās ievērot tikai tiktāl, ciktāl tās nav nesamērīgas, prasīt šādu novērtējumu no mikrouzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus, jau pats par sevi būtu nesamērīgs slogs salīdzinājumā ar iespējamiem ieguvumiem personām ar invaliditāti. Tādēļ šīs direktīvas prasībām un pienākumiem nebūtu jāattiecas uz mikrouzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus šīs direktīvas darbības jomā.

(37.e)(jauns) Tas pats izņēmums mikrouzņēmumiem nebūtu jāpiemēro attiecībā uz produktiem, uz kuriem attiecas šī direktīva. Attiecībā uz produktiem šajā direktīvā paredzētie pienākumi attiecas uz vairākiem uzņēmējiem ražošanas un izplatīšanas ķēdē. Ja visi mikrouzņēmumi tiktu kopumā izslēgti bez vispārēja novērtējuma, tad, ņemot vērā to lomu konkrētajā ķēdē, rastos nekonsekvences un izkropļojumi iekšējā tirgū, kā rezultātā tirgus uzraudzības iestādēm būtu grūti veikt efektīvu piemērošanu. Personām ar invaliditāti būtu grūti zināt, vai kāds no konkrētā produkta ķēdē iesaistītajiem uzņēmējiem ir mikrouzņēmums un tātad vai pieejamības prasības ir piemērojamas vai nē. Personas ar invaliditāti toties spētu noteikt, kurus pakalpojumus sniedz mikrouzņēmumi, un varētu izvēlēties tos pakalpojumus, kas šīm personām ir pieejami.

- (38) Visiem uzņēmējiem, produktus laižot tirgū vai darot tos pieejamus tirgū vai sniedzot pakalpojumus tirgū, būtu jārīkojas atbildīgi un pilnā saskaņā ar piemērojamajām tiesību aktu prasībām.
- (39) Lai būtu vieglāk novērtēt **atbilstību** piemērojamām **pieejamības** prasībām, jāparedz pieņēmums par to produktu un pakalpojumu atbilstību, kuri atbilst brīvprātīgi saskaņotajiem standartiem, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012 ¹⁹ ar mērķi **izstrādāt** detalizētas minēto prasību tehniskās specifikācijas. Komisija attiecībā uz pieejamību ir iesniegusi jau vairākus standartizācijas pieprasījumus Eiropas standartizācijas organizācijām; šie pieprasījumi attiecas uz saskaņoto standartu sagatavošanu.
- (39.a)(jauns) Regulā (ES) Nr. 1025/2012 ir paredzēta procedūra oficiālu iebildumu izteikšanai pret saskaņotajiem standartiem, ko uzskata par neatbilstošiem šīs direktīvas prasībām.**
- (40) Saskaņoto standartu neesamības gadījumā un, ja tie nepieciešami tirgus saskaņošanas nolūkos, Komisijai vajadzētu būt iespējai pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem izveido kopējās tehniskās specifikācijas pieejamības prasībām, kas noteiktas šajā direktīvā.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK, un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

- (41) Lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi informācijai tirgus uzraudzības nolūkā, informācija, kas vajadzīga, lai deklarētu atbilstību visiem piemērojamiem Savienības aktiem, būtu **jādara** pieejama vienotā ES atbilstības deklarācijā. Lai uzņēmējiem samazinātu administratīvo slogu, tiem vienotajā ES atbilstības deklarācijā vajadzētu būt iespējai ietvert **visas** attiecīgās atsevišķās atbilstības deklarācijas.
- (42) Šajā direktīvā produktu atbilstības novērtēšanai būtu jāizmanto iekšējā ražošanas kontrole (A modulis), kas aprakstīta Lēmuma Nr. 768/2008/EK II pielikumā, jo tā ļauj uzņēmējiem pierādīt un kompetentajām iestādēm nodrošināt, ka produkti, kas darīti pieejami tirgū, atbilst pieejamības prasībām, vienlaikus neuzliekot nesamērīgu slogu.
- (43) Informācija, kas dienestiem nepieciešama, lai novērtētu [...] atbilstību pieejamības prasībām, būtu jāsniedz vispārīgajos noteikumos un nosacījumos vai līdzvērtīgā dokumentā, **neskarot Direktīvu ES 2011/83**.
- (44) *CE* zīmes izmantošana, kas liecina par produkta atbilstību šīs direktīvas pieejamības prasībām, ir redzamais pabeigta atbilstības novērtēšanas procesa rezultāts plašā nozīmē. Šajā direktīvā būtu jāievēro vispārējie principi, kuri reglamentē *CE* marķējumu un kuri noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 765/2008²⁰, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības produktu tirdzniecībai.
- (45) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008, uzliekot produktam *CE* zīmi, ražotājs apliecinā, ka produkts atbilst visām piemērojamajām pieejamības prasībām un ka viņš uzņemas par to pilnu atbildību.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

- (46) Saskaņā ar Lēmumu Nr. 768/2008/EK dalībvalstis ir atbildīgas par stingras un efektīvas produktu tirgus uzraudzības nodrošināšanu savās teritorijās, un tām savām tirgus uzraudzības iestādēm būtu jāpiešķir pietiekamas pilnvaras un resursi.
- (47) Dalībvalstīm būtu jāpārbauda pakalpojumu atbilstība šajā direktīvā noteiktajām prasībām, un jāpārtrauc neatbilstību saistītas sūdzības vai ziņojumi, lai nodrošinātu, ka ir veikti korektīvi pasākumi.
- (47.a)(jauns) Lai atvieglotu vienotu šīs direktīvas 18. panta īstenošanu, Komisija, apspriežoties ar ieinteresētajām personām, vajadzības gadījumā var pieņemt nesaistošas pamatnostādnes, kas veicinās koordināciju starp iestādēm, kuras ir atbildīgas par pakalpojumu atbilstību. Komisija un dalībvalstis var izstrādāt iniciatīvas, lai iestādes, kuras ir atbildīgas par pakalpojumu atbilstību, dalītos resursos un speciālajās zināšanās. Komisijai būtu jākoordinē minētās iniciatīvas.**
- (48) Dalībvalstīm būs jānodrošina, ka tirgus uzraudzības iestādes saskaņā ar V nodaļu pārbauda uzņēmēju atbilstību **IV pielikumā** minētajiem kritērijiem. **Dalībvalstis var izraudzīties specializētu struktūru, kas veic tirgus uzraudzības iestāžu pienākumus, kā paredzēts šajā direktīvā. Dalībvalstis var nolemt, ka šādas specializētas struktūras kompetencei vajadzētu būt ierobežotai, aptverot tikai šīs direktīvas darbības jomu vai konkrētas tās daļas, un ka, neskarot dalībvalstu pienākumus saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008, tai būtu jāveic tikai tie Regulā (EK) Nr. 765/2008 paredzētie uzdevumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu efektīvu tirgus uzraudzību saskaņā ar minēto regulu un šo direktīvu.**
- (49) **svītrots**

- (50) Būtu jāizveido drošības procedūra, kuru **piemērotu** tikai tad, ja dalībvalstis nepiekrīt pasākumiem, ko veikusi kāda dalībvalsts, un saskaņā ar kuru ieinteresētās personas tiktu informētas par pasākumiem, ko paredzēts veikt attiecībā uz produktiem, kuri neatbilst šīs direktīvas pieejamības prasībām. Tai būtu jādod iespēja tirgus uzraudzības iestādēm sadarbībā ar attiecīgajiem uzņēmējiem savlaicīgāk rīkoties attiecībā uz šādiem produktiem.
- (51) Ja dalībvalstis un Komisija vienojas par kādas dalībvalsts veiktā pasākuma pamatotību, Komisijai turpmāk nebūtu jāiesaistās, izņemot gadījumus, kad neatbilstība var būt izskaidrojama ar saskaņotā standarta nepilnībām.
- (9) Šajā direktīvā tiek respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Ar šo direktīvu jo īpaši tiecas nodrošināt, lai pilnībā tiktu ievērotas personu ar invaliditāti tiesības izmantot pasākumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu viņu neatkarību, sociālo un profesionālo integrāciju un dalību sabiedrības dzīvē, un veicināt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 26. panta piemērošanu.
- (52) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas [...] īstenošanai, īstenošanas pilnvaras **attiecībā uz kopējo tehnisko specifikāciju noteikšanu** būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ²¹.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

(53) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošajiem dokumentiem dalībvalstis ir apņēmušās pamatotos gadījumos **nodrošināt, ka** kopā ar paziņojumu par transponēšanas pasākumiem **tiek iesniegts** viens vai vairāki dokumenti, kas skaidro savstarpējo saikni starp direktīvas elementiem un valstu pieņemto transponēšanas instrumentu atbilstošajām daļām. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.

(53.c)(jauns) Lai pakalpojumu sniedzējiem dotu pietiekamu laiku pielāgoties šajā direktīvā noteiktajām prasībām, ir jānosaka [5] gadu pārejas periods pēc dienas, kad dalībvalstīm jāpiemēro valsts tiesību akti, ar ko īsteno šo direktīvu, kura laikā pakalpojuma sniegšanai izmantotiem produktiem, kas laisti Savienības tirgū pirms minētās dienas, nav jāatbilst pieejamības prasībām saskaņā ar šo direktīvu, izņemot gadījumus, ja pārejas perioda laikā pakalpojumu sniedzēji tos ir nomainījuši. Ņemot vērā pašapkalpošanās termināļu izmaksas un ilgo aprites ciklu, ir lietderīgi paredzēt, ka tad, ja pakalpojumu sniegšanā izmanto šādus termināļus, tos var turpināt izmantot līdz to ekonomiskā darbmuža beigām, ja vien tie minētajā laikposmā netiek nomainīti, bet ne ilgāk kā 20 gadus.

- (54) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi – proti, likvidēt šķēršļus konkrētu pieejamu produktu un pakalpojumu brīvai aprītei, **lai** veicinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo ir nepieciešama dažādu patlaban to attiecīgajās tiesību sistēmās pastāvošu noteikumu saskaņošana, bet to var labāk sasniegt Savienības līmenī, nosakot [...] kopējas pieejamības prasības un noteikumus vienotā tirgus darbībai, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA
VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

-1. pants (jauns)

Priekšmets

Šīs direktīvas mērķis ir veicināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos noteikumus attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām, likvidējot un novēršot šķēršļus, ko rada atšķirīgas pieejamības prasības tādu produktu un pakalpojumu brīvai aprītei, uz ko saskaņā ar 1. pantu attiecas šī direktīva.

1. pants

Darbības joma

1. Šo direktīvu piemēro šādiem produktiem, kas laisti Savienības tirgū pēc 27. panta 2. punktā minētās dienas:
 - a) **patērētāju** universāldatoru aparatūras **sistēmām un** operētājsistēmām;
 - c) patērētāju galiekārtām ar **interaktīvu** skaitļošanas spēju, **ko, paredzams, izmantos galvenokārt elektronisko komunikāciju** pakalpojumiem;
 - d) patērētāju galiekārtām ar **interaktīvu** skaitļošanas spēju, **ko izmanto, lai piekļūtu** audiovizuālo mediju pakalpojumiem;
 - e) **e-lasīšanas ierīcēm un**

- b) šādiem pašapkalpošanās termināļiem, kas paredzēti tādu pakalpojumu sniegšanai, uz kuriem saskaņā ar 1. panta 2. punktu attiecas šī direktīva:
- i) bankomātiem;
 - ia) maksājumu termināļiem;
 - ii) biļešu automātiem;
 - iii) reģistrācijas automātiem, ko izmanto, lai pasažierus reģistrētu pasažieru pārvadāšanas pakalpojumos;
 - iv) interaktīviem pašapkalpošanās termināļiem informācijas sniegšanai, izņemot automātus, kas uzstādīti kā transportlīdzekļu, gaisa kuģu, kuģu vai ritošā sastāva integrētas daļas.

2. Šo direktīvu piemēro šādiem pakalpojumiem, ko patērētājiem sniedz pēc 27. panta 2. punktā minētās dienas, neskarot šīs direktīvas 27.a pantu:

- a) elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, izņemot pakalpojumus, ko izmanto mašīnas-mašīnas pakalpojumu nodrošināšanai;
- b) pakalpojumiem, kas nodrošina piekļuvi audiovizuālo mediju pakalpojumiem [...];
- e) e-grāmatām un tām paredzētai programmatūrai;
- f) e-komercijai;
- d) patērētājiem paredzētiem banku pakalpojumiem;

- c) **šādiem** gaisa, autobusu, dzelzceļa un ūdensceļu pasažieru pārvadājumu pakalpojumu **elementiem**:
- i) **tīmekļvietnēm;**
 - ia) **uz mobilajām iekārtām balstītiem pakalpojumiem, tostarp lietotnēm;**
 - iaa) **elektroniskām biļetēm un elektroniskas biļešu pārdošanas pakalpojumiem;**
 - ii) **pārvadājumu pakalpojumu informācijas, tostarp reāllaika ceļošanas informācijas, sniegšanai; attiecībā uz informācijas ekrāniem to piemēro tikai interaktīviem ekrāniem, kas atrodas Savienības teritorijā; un**
 - iii) **interaktīviem pašapkalpošanās termināļiem, kas atrodas Savienības teritorijā, izņemot tos, kuri uzstādīti kā integrētas daļas tādos transportlīdzekļos, gaisa kuģos, kuģos un ritošajā sastāvā, ko izmanto, lai sniegtu jebkuru šādu pasažieru pārvadājumu pakalpojumu daļu.**

2.b(jauns) Šī direktīva neskar Direktīvu 2002/21 ²².

6.(jauns) Attiecībā uz tīmekļvietnēm šo direktīvu nepiemēro šādam saturam:

- i) **iepriekš ierakstīti mediju darbi ar laika dimensiju, kas publicēti pirms [šīs direktīvas stāšanās spēkā];**
- ii) **tiešsaistes kartes un kartogrāfijas pakalpojumi,**
- iii) **trešo personu saturs, ko attiecīgais pakalpojumu sniedzējs nav nedz finansējis, nedz izstrādājis un kas nav pakalpojumu sniedzēju kontrolē.**

3. **svītrots**

²² Šo atsauci aizstās ar atsauci uz Eiropas Elektronisko sakaru kodeksu (*eCode*), kad tas būs pieņemts.

4.(jauns) Šī direktīva neskar Savienības un valstu tiesību aktus autortiesību un blakustiesību jomā, tostarp Direktīvu 2001/29/EK, [Marrākešas Direktīvu (2016/0278 (COD)) un Marrākešas Regulu (2016/0279 (COD))] ²³, Nomas un patapināšanas direktīvu 2006/115/EK un Datorprogrammu direktīvu 2009/24/EK.

5.(jauns) Šī direktīva neskar šādus Savienības tiesību aktus, tostarp noteikumus, kas attiecas uz pieejamību:

- Regulu (EK) 1371/2007 ²⁴;
- Regulu (ES) 1300/2014 ²⁵;
- Regulu (ES) 454/2011 ²⁶;
- Regulu (ES) 181/2011 ²⁷;
- Regulu (ES) 1177/2010 ²⁸
- Regulu (ES) 1107/2006 ²⁹ un
- Regulu (ES) 261/2004 ³⁰.

²³ Ir paredzēts iekļaut "Marrākešas tiesību aktus", ja tos pieņems pirms Eiropas Pieejamības akta (EAA). Ja ne, tad jāatzīmē, ka saraksts nav visaptverošs, kā to var izsecināt no vārda "tostarp".

²⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX:32007R1371>

²⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32014R1300>

²⁶ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2011.123.01.0011.01.LAV

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:32011R0181>

²⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX:32010R1177>

²⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32006R1107>

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.).

2. pants
Definīcijas ³¹

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) **svītrots** ³²
- 2) **svītrots**
- 2.a) **"piemērojamās pieejamības prasības"** ir 3. pantā minētās pieejamības prasības, ciktāl tās piemēro attiecīgajam uzņēmējam saskaņā ar 12. panta 1. un 2. punktu;
- 3) **svītrots**
- 4) "personas ar invaliditāti" ir **personas**, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt viņu pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem;
- 5) "produkts" ir ražošanas procesā radīta viela, preparāts vai prece, izņemot pārtiku, barību, dzīvus augus un dzīvniekus, cilvēku izcelsmes produktus un augu un dzīvnieku produktus, kuri ir tieši saistīti ar to turpmāku pavairošanu;
- 8) "darīt pieejamu tirgū" nozīmē par samaksu vai bez maksas piegādāt produktu izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai Savienības tirgū, veicot komercdarbību;
- 9) "laist tirgū" nozīmē produktu pirmo reizi darīt pieejamu Savienības tirgū;

³¹ Šādā secībā: vispārīgas definīcijas, produkti kopumā, pakalpojumi kopumā, vispārīgas definīcijas, kas saistītas ar produktiem un pakalpojumiem, atsevišķi produkti/pakalpojumi, sal. 1. pantu.

³² Teksta rezolutīvajā daļā termins "*pieejami produkti un pakalpojumi*" netiek lietots.

- 20) "izņemšana" ir jebkurš pasākums, kura mērķis ir novērst, ka produkts, kas atrodas piegādes ķēdē, tiek darīts pieejams tirgū;
- 10) "ražotājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo kādu produktu vai liek šo produktu izveidot vai ražot un laiž šo produktu tirgū ar savu vārdu vai preču zīmi;
- 11) "pilnvarots pārstāvis" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā un kas ir saņēmusi rakstisku ražotāja pilnvarojumu rīkoties tā vārdā attiecībā uz konkrētiem uzdevumiem;
- 12) "importētājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā un laiž Savienības tirgū kādas trešās valsts produktu;
- 13) "izplatītājs" ir jebkura tāda fiziska vai juridiska persona piegādes ķēdē, kas nav ražotājs vai importētājs un kas dara produktu pieejamu tirgū;

5.a)(jauns) "pakalpojums" ir pakalpojums Direktīvas 2006/123/EK ³³ 4. panta 1. punkta nozīmē;

5.b)(jauns) "pakalpojumu sniedzējs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kura piedāvā vai sniedz pakalpojumu, kas vērsts uz Savienības tirgu. Saistībā ar e-grāmatām pakalpojumu sniedzēja jēdziens var ietvert izdevējus un citus uzņēmējus, kas iesaistīti to izplatīšanā;

- 14) "uzņēmējs" ir ražotājs, pilnvarotais pārstāvis, importētājs, izplatītājs **vai** pakalpojuma sniedzējs;

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.).

15) "patērētājs" ir jebkura fiziska persona, kas nolūkos, kuri nav saistīti ar tās komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju, iegādājas attiecīgo produktu vai ir attiecīgā pakalpojuma saņēmējs;

15.a)(jauns) "mazie un vidējie uzņēmumi" (MVU) ir to uzņēmumu kategorija, kuros nodarbina mazāk nekā 250 personu un kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 50 miljonus un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz EUR 43 miljonus, bet pie kuriem nepieder mikrouzņēmumi;

16) "mikrouzņēmums" ir uzņēmums, kurā nodarbina mazāk kā 10 personu un kura gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz EUR 2 miljonus;

17) "saskaņotais standarts" ir saskaņotais standarts, kas definēts Regulas (ES) Nr. 1025/2012 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā;

18) "kopējās tehniskās specifikācijas" ir tehniskās specifikācijas, kuras definētas Regulas (ES) Nr. 1025/2012 2. panta 4. punktā un ar kuru palīdzību var nodrošināt atbilstību produktam vai pakalpojumam piemērojamajām pieejamības prasībām;

19) **svītrots**

23.b)(jauns) "patērētāju universāldatoru aparatūras sistēma" ir ierīču komplekts, kas veido vienu veselu datoru, ko raksturo tā daudzfunkcionalitāte, tā spēja ar piemērotas programmatūras palīdzību veikt visbiežāk sastopamos skaitļošanas uzdevumus, kas vajadzīgi patērētājiem, un kas ir paredzēts patērētāju lietošanai; tas ietver personālos datorus, jo īpaši galddatorus, piezīmjdatorus, viedtālrunus un planšetdatorus;

23)(jauns) "operētājsistēma" ir programmatūra, kas cita starpā uztur saskarni ar perifēro aparatūru, plāno uzdevumus, iedala atmiņu un nodrošina standarta saskarni lietotājam, kad nedarbojas neviena lietojumprogramma, tostarp grafisko lietotāja saskarni, neatkarīgi no tā, vai šāda programmatūra ir patērētāju universāldatoru aparatūras sastāvdaļa vai savrupa programmatūra, kas paredzēta izmantošanai patērētāju universāldatoru aparatūrā; tomēr tā nav operētājsistēmas ielādētājs, ievadizvades pamatsistēma vai cita aparātprogrammatūra, kas nepieciešama palaišanas laikā vai tad, kad tiek instalēta operētājsistēma;

23.a)(jauns) "patērētāju galiekārtas" ir produkts, kas paredzēts tam, lai patērētājs to pievienotu tīkla pieslēgumpunktam, un ko var izmantot, lai piekļūtu pakalpojumiem, uz kuriem attiecas šī direktīva, vai lai sniegtu šādus pakalpojumus;

24)(jauns) "interaktīva skaitļošanas spēja" ir funkcionalitāte, kas nodrošina cilvēka un ierīces mijiedarbību, ļaujot apstrādāt un pārraidīt datus, balsi un/vai video;

7) "elektronisko komunikāciju pakalpojumi" ir pakalpojumi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/21/EK ³⁴ 2. panta c) punkta nozīmē;

7.a-1)(jauns) "ārkārtas paziņojums" ir paziņojums ar starppersonu komunikācijas pakalpojumu palīdzību starp galalietotāju un ĀIC ar mērķi prasīt un saņemt ārkārtas palīdzību no neatliekamās palīdzības dienestiem ³⁵;

7.a-2)(jauns) "ārkārtas izsaukumu centrāle" (ĀIC) ir dalībvalsts atzītas publiskas iestādes vai privātas organizācijas pārziņā esoša fiziska vieta, kas pirmā saņem ārkārtas paziņojumu ³⁶;

³⁴ Šo atsauci aizstās ar atsauci uz Eiropas Elektronisko sakaru kodeksu (eCode) pēc tam, kad tas būs pieņemts.

³⁵ Prezidentvalsts ierosina aizstāt to ar atsauci uz eCode, ja minētais akts tiks pieņemts pirms Eiropas Pieejamības akta (EAA).

³⁶ Prezidentvalsts ierosina aizstāt to ar atsauci uz eCode, ja minētais akts tiks pieņemts pirms Eiropas Pieejamības akta (EAA).

7.a-3)(jauns) "neatliekamās palīdzības dienests" ir dalībvalsts par tādu atzīts dienests, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem sniedz tūlītēju un ātru palīdzību situācijās, kurās jo īpaši ir tieši apdraudēta dzīvība vai veselība, indivīda vai sabiedrības veselība vai drošība, privātais vai valsts īpašums vai vide ³⁷;

7.a-4)(jauns) "reāllaika teksts" ir tekstveida saruna starp diviem punktiem vai vairākpunktu konferencē, kad ievadīto tekstu nosūta tā, ka lietotājs komunikāciju, kas notiek, pārraidot rakstzīmes to rakstīšanas laikā, uztver kā nepārtrauktu.

6) "audiovizuālo mediju pakalpojumi" ir pakalpojumi, kas **definēti** Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/13/ES ³⁸ 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā;

6.a)(jauns) ["pakalpojumi, kas nodrošina piekļuvi audiovizuālo mediju pakalpojumiem" ir pakalpojumi, ko pārraida pa elektronisko komunikāciju tīkliem un ko izmanto, lai identificētu un saņemtu informāciju par audiovizuālo mediju pakalpojumiem un lai tos izvēlētos un skatītos, un jebkurš ar tiem saistīts pasākums, ar kuru tos dara pieejamus, kā minēts Direktīvas 2010/13/ES 7. pantā. Minētie pakalpojumi, kas nodrošina piekļuvi audiovizuālo mediju pakalpojumiem, var ietvert tīmekļvietnes, tiešsaistes lietojumprogrammas, uz televizora papildierīcēm balstītas lietojumprogrammas, lejupielādējamās lietojumprogrammas, uz mobilajām iekārtām balstītus pakalpojumus, tostarp mobilās lietotnes un ar tām saistītus medijatspēļus, kā arī hibrīdtelevīzijas pakalpojumus. Tie ietver arī elektroniskus raidījumu aprakstus (*EPG*). Šie pakalpojumi ir daļa no audiovizuālo mediju pakalpojumiem, kuru pieejamību neregulē Direktīva 201X/XXX, ar ko pārskata Direktīvu 2010/13/ES. Tie neietver audiovizuālo mediju pakalpojumus, kuru pieejamību regulē Direktīva 2010/13/ES] ³⁹;

³⁷ Prezidentvalsts ierosina aizstāt to ar atsauci uz *eCode*, ja minētais akts tiks pieņemts pirms Eiropas Pieejamības akta (*EAA*).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp.).

³⁹ Atsauces ir savlaicīgi jāpārbauda.

6.b)(jauns) "patērētāju galiekārtas ar interaktīvu skaitļošanas spēju, ko izmanto, lai piekļūtu audiovizuālo mediju pakalpojumiem," ir jebkura iekārta, kuras galvenais nolūks ir nodrošināt piekļuvi pakalpojumiem Direktīvas 2010/13/ES 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē, tostarp televīzijas apraide, kā definēts minētās direktīvas 1. panta e) apakšpunktā, audiovizuālo mediju pakalpojumi pēc pieprasījuma, kā definēts minētās direktīvas 1. panta g) apakšpunktā, un audiovizuāli komercpaziņojumi, kā definēts minētās direktīvas 1. panta h) apakšpunktā;

25)(jauns) "e-grāmata un tai paredzēta programmatūra" ir pakalpojums, kas ietver tādu digitālo datņu nodrošināšanu, ar ko piegādā grāmatas elektronisku versiju, kurai var piekļūt un kuru var pārskatīt, lasīt un izmantot, un programmatūru, tostarp mobilās lietotnes, kas paredzētas, lai piekļūtu minētajām digitālajām datnēm un lai tās pārskatītu, lasītu un izmantotu. Tas neietver programmatūru, uz ko attiecas 25.a)(jauns) punkta definīcija;

25.a)(jauns) "e-lasīšanas ierīce" ir specializēta ierīce, kas ietver gan aparatūru, gan programmatūru un ko izmanto tam, lai piekļūtu e-grāmatu datnēm, tās pārskatītu, lasītu un izmantotu;

21) "e-komercijas pakalpojumi" ir pakalpojumi, ko sniedz attālināti, izmantojot tīmekļvietnes un mobilās lietotnes, ar elektroniskiem līdzekļiem un pēc individuāla klienta pieprasījuma, ar mērķi noslēgt patērētāju līgumu;

20.a)(jauns) "patērētājiem paredzēti banku pakalpojumi" ir šādu banku un finanšu pakalpojumu sniegšana patērētājiem, tostarp izmantojot tīmekļvietnes un mobilās lietotnes: kredītņēmumi, uz ko attiecas Patēriņa kredītu direktīva (Direktīva 2008/48/EK) vai Hipotekāro kredītu direktīva (2014/17/ES); pakalpojumi, kas definēti Finanšu instrumentu tirgu direktīvas (FITD II – 2014/65/EK) I pielikuma A iedaļas 1.–5. punktā un B iedaļas 1., 2., 4. un 5. punktā; maksājumu pakalpojumi, kā definēts Maksājumu pakalpojumu direktīvas (2015/2366/ES) 4. panta 3. punktā; un ar maksājumu kontiem saistīti pakalpojumi, kā definēts Maksājumu kontu direktīvā (2014/92/ES), un elektroniskā nauda, kā definēts Direktīvā 2009/110/EK;

(20.b)(jauns) "maksājumu terminālis" ir iekārta, kuras galvenais nolūks ir ļaut veikt maksājumus, izmantojot maksājumu instrumentus, kā definēts Maksājumu pakalpojumu direktīvas (2015/2366/ES) 4. panta 14. punktā, fiziskā tirdzniecības vietā, bet ne virtuālā vidē;

7.a (jauns) "gaisa pasažieru pārvadājumu pakalpojumi" ir komerciāli gaisa pārvadājumu pakalpojumi pasažieriem, kā definēts Regulas (EK) Nr. 1107/2006 2. panta l) punktā, tiem dodoties prom no lidostas, esot lidostā tranzītā vai ierodoties lidostā, ja lidosta atrodas kādas dalībvalsts teritorijā. Tas ietver lidojumus no lidostas, kas atrodas kādā trešā valstī, uz lidostu kādas dalībvalsts teritorijā, ja pakalpojuma operators ir ES pārvadātājs;

7.b)(jauns) "autobusu pasažieru pārvadājumu pakalpojumi" ir pakalpojumi, uz ko attiecas Regulas (EK) Nr. 181/2011 2. panta 1. punkts;

7.c)(jauns) "dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumi" ir visi dzelzceļa pasažieru pakalpojumi, kā definēts Regulas (EK) Nr. 1371/2007 2. panta 1. punktā, izņemot pakalpojumus, kas definēti tās 2. panta 2. punktā. Tas neietver "pilsētas un piepilsētas pārvadājumus", kā definēts Direktīvas 2012/34 3. panta 6. punktā, vai "reģionālos pārvadājumu pakalpojumus", kā definēts minētās direktīvas 3. panta 7. punktā;

7.d)(jauns) "ūdensceļu pasažieru pārvadājumu pakalpojumi" ir pasažieru pakalpojumi, uz ko attiecas Regulas (EK) Nr. 1177/2010 2. panta 1. punkts. Tas neietver pakalpojumus, uz ko attiecas minētās regulas 2. panta 2. punkts;

27)(jauns) "elektroniskās biļetes" ir jebkāda sistēma, kurā tiesības uz braukšanu tiek nevis drukātas uz papīra biļetes, bet gan tiek elektroniski glabātas uz fiziskas braukšanas kartes vai citas ierīces vienreizēju vai daudzkreizēju braukšanas biļešu, braukšanas abonementu vai braukšanas kredīta veidā;

28)(jauns) "elektroniskas biļešu pārdošanas pakalpojumi" ir jebkāda sistēma, kurā, izmantojot ierīci ar interaktīvu skaitļošanas spēju, pasažieru transporta biļetes tiek iegādātas cita starpā tiešsaistē un piegādātas pircējam elektroniskā formā, lai tās varētu izdrukāt papīra formā vai arī ceļošanas laikā parādīt, izmantojot mobilo ierīci ar interaktīvu skaitļošanas spēju.

II NODAĻA PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS UN BRĪVA APRĪTE

3. pants

Pieejamības prasības

1. Dalībvalstis nodrošina, ka **uzņēmēji laiž tirgū vienīgi** 1. panta 1. punktā minētos produktus **un sniedz vienīgi [...]** 1. panta 2. punktā minētos [...] pakalpojumus, kuri saskaņā ar šā panta 2., 3. un 4. punktu atbilst pieejamības prasībām, kas izklāstītas I pielikumā, neskarot šīs direktīvas 12. pantu.
2. Visiem produktiem, kas uzskaitīti 1. panta 1. punktā, ir jāatbilst piemērojamajām prasībām, kas izklāstītas I pielikuma I iedaļā.

Visiem produktiem, kas minēti 1. panta 1. punktā, izņemot b) apakšpunktā minētos pašapkalpošanās termināļus, ir jāatbilst I pielikuma II iedaļā izklāstītajām prasībām.
3. Neskarot šā punkta otro daļu, visiem 1. panta 2. punktā uzskaitītajiem pakalpojumiem ir jāatbilst prasībām, kas izklāstītas I pielikuma III un IV iedaļā.

Gaisa, autobusu, dzelzceļa un ūdensceļu pasažieru pārvadājumu pakalpojumu elementiem, kas minēti 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā, ir jāatbilst tikai prasībām, kas izklāstītas I pielikuma III iedaļā.

4. Mikrouzņēmumi, kas piedāvā pakalpojumus saskaņā ar 1. panta 2. punktu, ir atbrīvoti no šā panta 3. punktā minēto prasību izpildes un jebkādiem pienākumiem, kas saistīti ar minēto prasību izpildi.

5.–10. svītrots

11.(jauns) Dalībvalstis var informēt uzņēmējus par indikatīviem piemēriem par to, kā panākt atbilstību I pielikumā izklāstītajām pieejamības prasībām, vai par I.a pielikumā iekļautajiem rezultātiem, kas sagaidāmi, piemērojot minētās pieejamības prasības.

3.a pants (jauns)

Spēkā esošie Savienības tiesību akti pasažieru transporta jomā

1. Atbilstību spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem transporta jomā attiecībā uz pieejamās informācijas sniegšanu un informācijas sniegšanu par pieejamību uzskata par atbilstību šīs direktīvas attiecīgajām prasībām. Minētie spēkā esošie Savienības tiesību akti ietver Regulu (EK) 1371/2007, Regulu (ES) 1300/2014, Regulu (ES) 181/2011, Regulu (ES) 1177/2010, Regulu (EK) 261/2004 un Regulu (EK) 1107/2006. Ja šī direktīva savā piemērošanas jomā paredz papildu prasības, tās piemēro pilnībā.

2. **Ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums atbilst pieejamības prasībām, kas attiecas uz tā oficiālo tīmekļvietni, kā izklāstīts Regulā (ES) 454/2011, tad to uzskata par atbilstību šīs direktīvas attiecīgajām prasībām. Citām dzelzceļa pakalpojumu sniedzēju tīmekļvietnēm, ko izmanto patērētāji, ir jāatbilst šai direktīvai.**
3. **Šīs direktīvas prasības piemēro arī tad, ja Savienības tiesību aktā ir skaidra atsauce uz šo direktīvu.**

4. pants

Brīva aprīte

Dalībvalstis netraucē savā teritorijā darīt pieejamus tirgū produktus **vai savā teritorijā sniegt pakalpojumus**, kas atbilst šai direktīvai, tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar pieejamības prasībām. [...]

III NODAĻA ⁴⁰

TO UZŅĒMĒJU PIENĀKUMI, KURI NODARBOJAS AR PRODUKTIEM

5. pants

Ražotāju pienākumi

1. Laižot savus produktus tirgū, ražotāji nodrošina, ka produkti ir projektēti un ražoti saskaņā ar piemērojamajām pieejamības prasībām, **kas noteiktas saskaņā ar šo direktīvu.**
2. Ražotāji saskaņā ar II pielikumu izstrādā tehnisko dokumentāciju un veic minētajā pielikumā noteikto atbilstības novērtēšanas procedūru vai nodrošina tās veikšanu.

⁴⁰ Nodaļa ir sadalīta trijās daļās, lai skaidri norādītu, kuri panti attiecas uz produktiem (5.–10.), kuri – uz pakalpojumiem (11.) un kuri – gan uz produktiem, gan uz pakalpojumiem (12.)

Ja ar minēto procedūru apliecina, ka produkts atbilst piemērojamajām pieejamības prasībām, ražotāji sagatavo ES atbilstības deklarāciju un uzliek CE zīmi.

2.a (jauns) Ražotāji tehnisko dokumentāciju un ES atbilstības deklarāciju glabā 5 gadus pēc produkta laišanas tirgū.

3. Ražotāji nodrošina, ka pastāv procedūras, ar kurām nodrošina pastāvīgu atbilstību sērijveida ražošanā. Pienācīgi ņem vērā produkta dizaina vai īpašību izmaiņas un izmaiņas saskaņotajos standartos vai tehniskajās specifikācijās, atsaucoties uz kurām deklarēta produkta atbilstība.
4. [...]
5. Ražotāji nodrošina, ka uz to produktiem ir tipa, partijas vai sērijas numurs vai cits identifikācijas elements vai, ja produkta izmērs vai raksturs to neatļauj, ka vajadzīgā informācija ir sniegta uz iesaiņojuma vai produktam pievienotajā dokumentā.
6. Ražotāji uz produkta norāda savu nosaukumu, reģistrēto nosaukumu vai reģistrēto preču zīmi un adresi, kur ar tiem var sazināties, vai, ja tas nav iespējams, to norāda uz iesaiņojuma vai produktam pievienotajā dokumentā. Norādītajai adresei jābūt vienam kontaktpunktam, kuru izmantojot var sazināties ar ražotāju. **Kontaktinformācija ir galalietotājiem un tirgus uzraudzības iestādēm viegli saprotamā valodā.**
7. Ražotāji nodrošina, ka produktam ir pievienotas instrukcijas un drošības informācija, kas sagatavota patērētājiem un **citiem** galalietotājiem viegli saprotamā valodā, kā noteikusi attiecīgā dalībvalsts. **Šādas instrukcijas un informācija, kā arī jebkāds marķējums ir skaidrs, saprotams un viegli uztverams.**

8. Ražotāji, kas uzskata vai kam ir iemesls uzskatīt, ka produkts, kuru tie ir laiduši tirgū, neatbilst šai direktīvai, nekavējoties veic nepieciešamos korektīvos pasākumus, lai panāktu minētā produkta atbilstību **vai arī vajadzības gadījumā** to izņemtu no tirgus [...]. Turklāt, ja produkts [...] **neatbilst piemērojamajām** pieejamības **prasībām**, ražotāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās viņi produktu darījuši pieejamu, norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un jebkuriem veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.
9. Pēc valsts kompetentās iestādes pamatota pieprasījuma ražotāji sniedz tai viegli saprotamā valodā visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai apliecinātu produkta atbilstību. Ražotāji pēc minētās iestādes pieprasījuma sadarbojas ar to jebkādos **vajadzīgos** pasākumos, kurus veic, lai novērstu **neatbilstību piemērojamajām pieejamības prasībām** tiem produktiem, kurus tie laiduši tirgū, [...] **jo īpaši panākot produktu atbilstību piemērojamajām pieejamības prasībām** [...].

6. pants

Pilnvarotie pārstāvji

1. Ražotājs ar rakstisku pilnvaru var iecelt pilnvaroto pārstāvi. Pilnvarotā pārstāvja pilnvarās neietilpst 5. panta 1. punktā noteiktie pienākumi un tehniskās dokumentācijas izstrāde.
2. Pilnvarotais pārstāvis veic uzdevumus, kas noteikti no ražotāja saņemtajā pilnvarā. Ar pilnvaru ļauj pilnvarotajam pārstāvim veikt vismaz šādus pienākumus:

aa)(jauns) glabāt 5 gadus ES atbilstības deklarāciju un tehnisko dokumentāciju, lai tā būtu pieejama valsts uzraudzības iestādēm;

- a) pēc pamatota valsts kompetentās iestādes pieprasījuma sniegt tai visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai pierādītu produkta atbilstību;
- b) pēc kompetento valsts iestāžu pieprasījuma sadarboties ar tām jebkādos **vajadzīgos** pasākumos, kurus veic, lai novērstu **neatbilstību piemērojamajām pieejamības prasībām [...]** produktiem, uz kuriem attiecas to pilnvaras.

7. pants

Importētāju pienākumi

1. Importētāji laiž tirgū tikai atbilstīgus produktus.
2. Pirms produkta laišanas tirgū importētāji pārlicinās, ka ražotājs ir veicis II pielikumā noteikto atbilstības novērtēšanas procedūru. Tie nodrošina, ka ražotājs ir sagatavojis tehnisko dokumentāciju, kas paredzēta minētajā pielikumā, produktam ir *CE* zīme, tam ir pievienoti vajadzīgie dokumenti un ka ražotājs ir izpildījis 5. panta 5. un 6. punktā noteiktās prasības.
3. Ja importētājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka produkts neatbilst [...] **piemērojamajām** pieejamības prasībām, tas šo produktu nelaiž tirgū, kamēr nav panākta produkta atbilstība. Turklāt, ja produkts **neatbilst piemērojamajām pieejamības prasībām**, importētājs par to informē ražotāju un tirgus uzraudzības iestādes.

4. Importētāji uz produkta norāda savu nosaukumu, reģistrēto nosaukumu vai reģistrēto preču zīmi un adresi, kur ar tiem var sazināties, vai, ja tas nav iespējams, to norāda uz iesaiņojuma vai produktam pievienotajā dokumentā. **Kontaktinformācija ir galalietotājiem un tirgus uzraudzības iestādēm viegli saprotamā valodā.**
5. Importētāji nodrošina, ka produktam ir pievienotas instrukcijas un **drošības** informācija, kas sagatavota patērētājiem un citiem galalietotājiem viegli saprotamā valodā, kā noteikusi attiecīgā dalībvalsts.
6. Importētāji nodrošina, ka laikā, kad tie ir atbildīgi par produktu, tā uzglabāšanas vai pārvadāšanas apstākļi negatīvi neietekmē produkta atbilstību **piemērojamajām** pieejamības prasībām, kas **noteiktas saskaņā ar šo direktīvu.**
7. [...]

7.a (jauns) Importētāji 5 gadus glabā ES atbilstības deklarācijas kopiju, lai tā būtu pieejama tirgus uzraudzības iestādēm, un nodrošina, lai minētajām iestādēm pēc pieprasījuma būtu pieejama tehniskā dokumentācija.

8. Importētāji, kas uzskata vai kam ir iemesls uzskatīt, ka produkts, kuru tie ir laiduši tirgū, neatbilst **šai direktīvai [...]**, nekavējoties veic nepieciešamos korektīvos pasākumus, lai panāktu attiecīgā produkta atbilstību **vai [...]** to izņemtu no tirgus [...]. Turklāt, ja produkts [...] **neatbilst piemērojamajām pieejamības prasībām**, importētāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās viņi produktu darījuši pieejamu, norādot sīku informāciju, jo īpaši par **neatbilstību** un jebkuriem veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

9. Pēc kompetentas valsts iestādes pamatota pieprasījuma importētāji sniedz tai viegli saprotamā valodā visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai apliecinātu produkta atbilstību. Importētāji pēc minētās iestādes pieprasījuma sadarbojas ar to jebkādos **vajadzīgos** pasākumos, kas veikti, lai novērstu **neatbilstību piemērojamajām pieejamības prasībām**, ko rada produkti, kurus viņi laiduši tirgū.

8. pants

Izplatītāju pienākumi

1. Darot produktu pieejamu tirgū, izplatītāji pietiekami rūpīgi ievēro šīs direktīvas prasības.
2. Pirms produkts tiek darīts pieejams tirgū, izplatītāji pārlicinās, vai produktam ir *CE* zīme, vai tam ir pievienoti vajadzīgie dokumenti, instrukcijas un drošības informācija valodā, kas ir viegli saprotama patērētājiem un citiem galalietotājiem tajā dalībvalstī, kurā produkts tiks darīts pieejams tirgū, un vai ražotājs un importētājs ir ievērojis 5. panta 5. un 6. punktā un 7. panta 4. punktā noteiktās prasības.
3. Ja izplatītājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka ražojums neatbilst [...] šīs direktīvas prasībām, viņš to nedara pieejamu tirgū, iekams nav panākta tā atbilstība. Turklāt, ja produkts [...] **neatbilst piemērojamajām pieejamības prasībām, izplatītājs** par to informē ražotāju un tirgus uzraudzības iestādes.
4. Izplatītāji nodrošina, ka laikā, kad tie ir atbildīgi par produktu, tā uzglabāšanas un pārvadāšanas apstākļi negatīvi neietekmē produkta atbilstību **piemērojamām pieejamības prasībām** [...].

5. Izplatītāji, kas uzskata vai kam ir iemesls uzskatīt, ka produkts, kuru tie ir darījuši pieejamu tirgū, neatbilst šai direktīvai, pārliecinās, ka ir veikti nepieciešamie korektīvie pasākumi, lai panāktu produkta atbilstību **vai arī vajadzības gadījumā** to izņemtu no tirgus [...]. Turklāt, ja produkts **neatbilst piemērojamām pieejamības prasībām**, izplatītāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās viņi produktu darījuši pieejamu, norādot sīku informāciju, jo īpaši par **neatbilstību** un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.
6. Pēc kompetentas valsts iestādes pamatota pieprasījuma izplatītāji sniedz tai visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai pierādītu produkta atbilstību. Izplatītāji pēc minētās iestādes pieprasījuma sadarbojas ar to jebkādos **vajadzīgos** pasākumos, kas veikti, lai novērstu **neatbilstību piemērojamajām pieejamības prasībām**, ko rada produkti, kurus viņi darījuši pieejamus tirgū.

9. pants

Gadījumi, kad ražotāju pienākumus piemēro importētājiem un izplatītājiem

Importētāju vai izplatītāju šīs direktīvas vajadzībām uzskata par ražotāju, un tam ir tādi paši pienākumi kā ražotājam saskaņā ar 5. pantu, ja tas laiž tirgū kādu produktu ar savu vārdu vai preču zīmi vai izmaina jau tirgū laistu produktu tā, ka izmaiņas var ietekmēt atbilstību šīs direktīvas prasībām.

10. pants

To uzņēmēju identificēšana, kuri nodarbojas ar produktiem

1. Uzņēmēji, **kas minēti 5.–8. pantā**, tirgus uzraudzības iestādēm pēc pieprasījuma atklāj:

- a) visus uzņēmējus, kuri tiem piegādājuši produktu;
 - b) visus uzņēmējus, kuriem tie piegādājuši produktu.
2. Uzņēmēji, **kas minēti 5.–8. pantā**, spēj sniegt 1. punktā minēto informāciju **5** gadus pēc tam, kad produkts tiem piegādāts, un **5** gadus pēc tam, kad tie ir piegādājuši produktu.

III A NODAĻA

TO UZŅĒMĒJU PIENĀKUMI, KURI SNIEDZ PAKALPOJUMUS

11. pants

Pakalpojumu sniedzēju pienākumi

1. Pakalpojumu sniedzēji nodrošina, ka tie izstrādā un sniedz pakalpojumus saskaņā ar 3. pantu.
2. Pakalpojumu sniedzēji vajadzīgo informāciju sagatavo saskaņā ar III pielikumu, izskaidrojot, kā pakalpojumi atbilst **piemērojamajām** pieejamības prasībām [...]. Informāciju sabiedrībai dara pieejamu rakstiski un mutiski, tostarp veidā, kas ir pieejams [...] personām ar invaliditāti. Pakalpojumu sniedzēji informāciju glabā tik ilgi, kamēr vien pakalpojums darbojas.

3. **Neskarot 27.a pantu (jauns)**, pakalpojumu sniedzēji nodrošina, ka pastāv procedūras, [...] lai pakalpojumu [...] sniegšana saglabātos atbilstīga **piemērojamajām** pieejamības prasībām [...]. Pakalpojumu sniedzēji pienācīgi ņem vērā pakalpojuma sniegšanas īpatnību izmaiņas [...], **piemērojamo** pieejamības prasību [...] izmaiņas **un izmaiņas saskaņotajos standartos vai tehniskajās specifikācijās, uz kurām atsaucoties deklarēta atbilstība pieejamības prasībām.** Neatbilstības gadījumā pakalpojumu sniedzēji veic nepieciešamos korektīvos pasākumus, lai panāktu pakalpojuma atbilstību **piemērojamajām** pieejamības prasībām [...].
4. Pēc kompetentas iestādes pamatota pieprasījuma pakalpojumu sniedzēji sniedz tai visu informāciju, kas nepieciešama, lai pierādītu pakalpojuma atbilstību **piemērojamajām** pieejamības prasībām [...]. Pēc minēto iestāžu pieprasījuma pakalpojumu sniedzēji sadarbojas ar tām jebkādos pasākumos, kas veikti, lai panāktu pakalpojuma atbilstību minētajām prasībām. **Turklāt, ja pakalpojums neatbilst piemērojamām pieejamības prasībām, pakalpojumu sniedzēji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie pakalpojumu sniedz, šajā nolūkā norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un visiem veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.**

III B NODAĻA
BŪTISKAS PRODUKTU VAI PAKALPOJUMU IZMAIŅAS UN NESAMĒRĪGS SLOGS
UZŅĒMĒJIEM

12. pants ⁴¹

Būtiskas izmaiņas un nesamērīgs slogs

1. Direktīvas 3. pantā minētās pieejamības prasības piemēro tādā mērā, kādā tās būtiski neizmaina [...] kāda produkta vai pakalpojuma īpašības vai iezīmes, kā rezultātā mainās attiecīgā produkta vai pakalpojuma pamatbūtība.
2. Direktīvas 3. pantā minētās pieejamības prasības piemēro tādā mērā, kādā tās attiecīgajiem uzņēmējiem nerada nesamērīgu slogu.
5. Uzņēmējs novērtē, vai produktu vai pakalpojumu atbilstība pieejamības prasībām rada būtiskas izmaiņas vai nesamērīgu slogu, **un dokumentē** šo novērtējumu. **Pirms uzņēmēji izmanto 1. un 2. punktā paredzēto izņēmumu konkrētam produktam vai pakalpojumam, dalībvalstis tiem prasa veikt minēto novērtējumu.**
4. **Uzņēmēji, kuru slogu saistībā ar pieejamību kompensē ar finansējumu, kas pieejamības nodrošināšanai ir konkrēti piešķirts no avotiem (publiskiem vai privātiem), kuri nav uzņēmēja paša resursi, nevar apgalvot, ka 3. pantā minēto pieejamības prasību piemērošana radītu nesamērīgu slogu attiecīgajiem uzņēmējiem.**

⁴¹ Punktu numerācija ir saglabāta, bet ir mainīta punktu kārtība.

3. Lai novērtētu, vai produkta vai pakalpojuma [...] atbilstība vienai vai vairākām pieejamības prasībām rada nesamērīgu slogu, uzņēmēji ņem vērā **IV pielikumā izklāstītos kritērijus: Veicot un dokumentējot novērtējumu par to, vai pieejamības prasības rada nesamērīgu slogu, uzņēmējs sniedz vispārēju novērtējumu, izmantojot attiecīgos IV pielikumā norādītos kritērijus.**

3.c (jauns) Pakalpojumu sniedzēji, atsaucoties uz šā panta 2. punktu, atjauno savu nesamērīga sloga novērtējumu attiecībā uz katru pakalpojuma kategoriju vai veidu vismaz reizi piecos gados vai ja piedāvātais pakalpojums ir mainīts, vai ja to lūdz valsts uzraudzības iestāde.

6. Ja uzņēmēji ir izmantojuši izņēmumu, kas paredzēts 1. un 2. punktā attiecībā uz konkrētu produktu vai pakalpojumu, tie [...] **pēc kompetentas valsts iestādes pieprasījuma sniedz novērtējumu, kas minēts 5. punktā. Šajā nolūkā tie visus attiecīgos dokumentus glabā 5 gadus pēc tam, kad produkts pēdējo reizi darīts pieejams Savienības tirgū, vai 5 gadus pēc tam, kad pakalpojums tika sniegts.**

Atkāpjoties no pirmās daļas, ja mikrouzņēmumi izmanto izņēmumu, kas paredzēts 1. un 2. punktā attiecībā uz konkrētu produktu, tiem nav jāsniedz rakstisks pierādījums par 3. punktā minēto novērtējumu, ja vien to nepieprasa kompetenta valsts iestāde. Pēc šāda pieprasījuma pirmajā daļā minētajā laikposmā tie kompetentajai iestādei sniedz faktus, uz kuru pamata tika nolemts, ka konkrētu produktu atbilstība pieejamības prasībām radītu būtiskas izmaiņas vai uzliktu nesamērīgu slogu.

7.(jauns) Ja pēc 3. punktā minētā novērtējuma veikšanas ir secināts, ka tiktu radīts nesamērīgs slogs pakalpojuma sniedzējam, kas izmanto pašapkalpošanās termināļus, lai nodrošinātu, ka visi šādi termināļi atbilst 3. pantā minētajām prasībām, ir arī jānovērtē, vai pakalpojuma pieejamību var nodrošināt tādā veidā, kas nerada nesamērīgu slogu, darot pieejamu mazāku skaitu pieejamu pašapkalpošanās termināļu.

IV NODAĻA

SASKAŅOTIE STANDARTI UN PRODUKTU UN PAKALPOJUMU KOPĒJĀS TEHNISKĀS SPECIFIKĀCIJAS

13. pants

Pieņemums par atbilstību

1. Produktus un pakalpojumus, kas atbilst tiem saskaņotajiem standartiem vai to daļām, uz kuriem atsaucas ir publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, pieņem par atbilstīgiem 3. pantā minētajām pieejamības prasībām, kas iekļautas minētajos standartos vai to daļās.

14. pants

Kopējās tehniskās specifikācijas

1. Ja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* nav publicēta neviena atsauce uz saskaņotajiem standartiem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012 un ja tirgus saskaņošanas nolūkā būtu nepieciešama sīkāka informācija par konkrētu produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka kopējās tehniskās specifikācijas ("KTS") pieejamības prasībām, kas noteiktas šīs direktīvas I pielikumā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar šīs direktīvas 24. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Produktus un pakalpojumus, kas atbilst 1. punktā minētajām KTS vai to daļām, uzskata par atbilstošiem pieejamības prasībām, kuras minētas 3. pantā un uz kurām attiecas minētās KTS vai to daļas.

IVA NODAĻA PRODUKTU ATBILSTĪBA UN *CE ZĪME*

15. pants

Produktu ES atbilstības deklarācija

1. ES atbilstības deklarācijā norāda, ka ir pierādīta atbilstība attiecīgajām 3. pantā minētajām pieejamības prasībām. Ja tiek izmantots izņēmums, kas paredzēts 12. pantā, ES atbilstības deklarācijā norāda, kurām pieejamības prasībām piemēro minēto izņēmumu.
2. ES atbilstības deklarācijai ir Lēmuma Nr. 768/2008/EK III pielikumā noteiktā parauga struktūra. Tajā ir ietverti šīs direktīvas II pielikumā norādītie elementi, un šo deklarāciju regulāri atjaunina. [...] Atbilstības deklarāciju tulko tās dalībvalsts noteiktajā valodā vai valodās, kuras tirgū produkts ir laists vai darīts pieejams.
3. Ja uz produktu attiecas vairāk nekā viens Savienības akts, kurš prasa ES atbilstības deklarāciju, tiek sagatavota vienota ES atbilstības deklarācija attiecībā uz visiem šādiem Savienības aktiem. Minētajā deklarācijā norāda attiecīgos tiesību aktus ar atsaucēm uz publikācijām.
4. Sagatavojot ES atbilstības deklarāciju, ražotājs uzņemas atbildību par produkta atbilstību **šajā direktīvā noteiktajām prasībām.**

16. pants
Produktu CE zīmes vispārējie principi

Uz *CE* zīmi attiecas vispārējie principi, kas izklāstīti Regulas (EK) Nr. 765/2008 30. pantā.

16.a pants (jauns)
CE zīmes uzlikšanas noteikumi un nosacījumi

- 1. *CE* zīmi redzami, salasāmi un neizdzēšami uzliek produktam vai iekļauj tā datu plāksnītē. Ja produkta īpašību dēļ tas nav iespējams vai attaisnojams, to uzliek iepakojumam un pavaddokumentiem.**

- 2. *CE* zīmi uzliek pirms produkta laišanas tirgū.**

- 3. Dalībvalstis izmanto spēkā esošos mehānismus, lai nodrošinātu *CE* zīmes izmantošanas kārtības pareizu piemērošanu, un attiecīgi rīkojas minētās zīmes neatbilstīgas izmantošanas gadījumā.**

PRODUKTU TIRGUS UZRAUDZĪBA UN SAVIENĪBAS DROŠĪBAS PROCEDŪRA

17. pants

Produktu tirgus uzraudzība

1. Produktiem piemēro Regulas (EK) Nr. 765/2008 15. panta 3. punktu un **16.–19., 21., 23.–28. pantu**, un 29. panta 2. un 3. punktu.
2. Veicot produktu tirgus uzraudzību, **attiecinās** tirgus uzraudzības iestādes, **ja uzņēmējs ir izmantojis šīs direktīvas 12. pantā paredzēto izņēmumu un ja tas ir vajadzīgi un pamatoti, pārliecinās, vai uzņēmējs ir veicis 12. pantā minēto novērtējumu, pārskata minēto novērtējumu un tā rezultātus, tostarp to, vai ir pareizi izmantoti IV pielikumā izklāstītie kritēriji, un pārbauda atbilstību piemērojamajām pieejamības prasībām.**
3. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgus uzraudzības iestāžu rīcībā esošā informācija par uzņēmēju atbilstību piemērojamajām pieejamības prasībām [...] un 12. pantā paredzēto izņēmumu novērtējums pēc pieprasījuma un saprotamā formātā ir darīts pieejams patērētājiem, izņemot gadījumus, kad minēto informāciju nevar sniegt konfidencialitātes apsvērumu dēļ, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 765/2008 19. panta 5. punktā.

⁴² Šī nodaļa ir sadalīta divās daļās, lai produktu uzraudzību nošķirtu no pakalpojumu uzraudzības.

19. pants

Procedūra valsts līmenī darbībām ar produktiem, kuri neatbilst piemērojamajām pieejamības prasībām

1. Ja kādas dalībvalsts [...] tirgus uzraudzības iestādēm ir pietiekams iemesls uzskatīt, ka produkts, uz kuru attiecas šī direktīva, **neatbilst piemērojamajām** pieejamības **prasībām** [...], tās veic attiecīgā produkta novērtējumu, aptverot visas šajā direktīvā noteiktās **piemērojamās pieejamības** prasības. Attiecīgie uzņēmēji **minētajā nolūkā** pilnībā sadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm.

Ja šajā novērtēšanā tirgus uzraudzības iestādes atklāj, ka produkts neatbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām, tās nekavējoties lūdz attiecīgajam uzņēmējam saprātīgā laikposmā [...], kas ir samērīgs ar **neatbilstības** veidu un ko iestādes var noteikt, veikt visus vajadzīgos koriģējošos pasākumus, lai panāktu produkta atbilstību šīm prasībām [...].

Tirgus uzraudzības iestādes pieprasa, lai attiecīgais uzņēmējs papildu saprātīgā laikposmā izņem produktu no tirgus, vienīgi tad, ja attiecīgais uzņēmējs laikposmā, kas minēts otrajā daļā, nav veicis pienācīgus koriģējošus pasākumus.

Uz otrajā **un trešajā daļā** minētajiem pasākumiem attiecas Regulas (EK) Nr. 765/2008 21. pants.

2. Ja tirgus uzraudzības iestādes uzskata, ka neatbilstība neaprobežojas tikai ar valsts teritoriju, tās informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par novērtējuma rezultātiem un par pasākumiem, ko tās lūgušas veikt uzņēmējiem.

3. Uzņēmējs nodrošina, lai tiktu veikti visi pienācīgie koriģējošie pasākumi saistībā ar visiem attiecīgajiem produktiem, kurus tas darījis pieejamus Savienības tirgū.
4. Ja attiecīgais uzņēmējs 1. punkta **trešajā** daļā noteiktajā laikposmā neveic pienācīgus koriģējošos pasākumus, tirgus uzraudzības iestādes veic visus vajadzīgos pagaidu pasākumus, lai aizliegtu vai ierobežotu to, ka produkti tiek darīti pieejami valsts tirgū, **vai** izņemtu produktus no tirgus [...]. Par minētajiem pasākumiem tirgus uzraudzības iestādes nekavējoties informē Komisiju un pārējās dalībvalstis.
5. Šā panta 4. punktā minētajā informācijā ietver visas pieejamās ziņas, jo īpaši datus neatbilstīgā produkta identificēšanai, datus par tā izcelsmi, iespējamās neatbilstības veidu un [...] **pieejamības prasības, kurām produkts neatbilst**, veikto valsts pasākumu veidu un ilgumu un attiecīgā uzņēmēja sniegtos argumentus. Tirgus uzraudzības iestādes jo īpaši norāda, vai neatbilstība ir saistīta ar kādu no šiem iemesliem:
 - a) produkta neatbilstība **piemērojamajām pieejamības prasībām [...]**, vai
 - b) trūkumi 13. pantā minētajos saskaņotajos standartos **vai trūkumi 14. pantā minētajās kopējās tehniskajās specifikācijās**, kurus ievērojot, var pieņemt, ka ir nodrošināta atbilstība.

6. Citas dalībvalstis, izņemot to dalībvalsti, kura procedūru uzsākusi, nekavējoties informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par pieņemtajiem pasākumiem un sniedz jebkādu to rīcībā esošu papildu informāciju saistībā ar attiecīgā produkta neatbilstību, un, ja tās nepiekrīt paziņotajiem valsts pasākumiem, informē par saviem iebildumiem.
7. Ja trijos mēnešos pēc 4. punktā minētās informācijas saņemšanas neviena dalībvalsts vai Komisija nav iebildusi pret kādas dalībvalsts veiktu pagaidu pasākumu, minēto pasākumu uzskata par pamatotu.
8. Dalībvalstis nodrošina, ka saistībā ar attiecīgo produktu nekavējoties tiek veikti atbilstīgi ierobežojošie pasākumi, piemēram, produkta izņemšana no dalībvalstu tirgus.

20. pants

Savienības drošības procedūra

1. Ja, pabeidzot 19. panta 3. un 4. punktā noteikto procedūru, ir izteikti iebildumi pret kādas dalībvalsts veiktu pasākumu vai Komisija uzskata, ka valsts pasākums ir pretrunā Savienības tiesību aktiem, Komisija nekavējoties sāk apspriešanos ar dalībvalstīm un attiecīgo uzņēmēju vai uzņēmējiem un veic valsts pasākuma novērtēšanu. Pamatojoties uz minētā novērtējuma rezultātiem, Komisija pieņem lēmumu par to, vai valsts pasākums ir pamatots.

Komisija adresē savu lēmumu visām dalībvalstīm un nekavējoties paziņo to dalībvalstīm un attiecīgajam uzņēmējam vai uzņēmējiem.

2. Ja valsts pasākums tiek uzskatīts par pamatotu, visas dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu neatbilstīgā produkta izņemšanu no to tirgiem, un par to informē Komisiju. Ja valsts pasākums tiek uzskatīts par nepamatotu, attiecīgā dalībvalsts atsauc šo pasākumu.
3. Ja valsts pasākumu uzskata par pamatotu un produkta neatbilstība ir attiecināma uz trūkumiem saskaņotajos standartos, kas minēti 19. panta 5. punkta b) apakšpunktā, Komisija piemēro Regulas (ES) Nr. 1025/2012 11. pantā paredzēto procedūru.
4. (jauns) **Ja valsts pasākums tiek uzskatīts par pamatotu un produkta neatbilstība ir attiecināma uz 19. panta 5. punkta b) apakšpunktā minētajiem trūkumiem kopējās specifikācijās, Komisija nekavējoties pieņem īstenošanas aktu, ar ko attiecīgās kopējās specifikācijas groza vai atceļ. Īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 24. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.**

20.a pants (jauns)

Formāla neatbilstība

1. Neskarot 19. pantu, ja dalībvalsts konstatē kādu no turpmāk norādītajām problēmām, tā pieprasa, lai attiecīgais uzņēmējs novērst attiecīgo neatbilstību:
 - a) **CE zīme ir uzlikta, pārkāpjot Regulas (EK) Nr. 765/2008 30. pantu vai šīs direktīvas 16.a pantu (jauns);**
 - b) **CE zīme nav uzlikta;**
 - c) **nav sagatavota ES atbilstības deklarācija;**
 - d) **ES atbilstības deklarācija nav sagatavota pareizi;**

- e) tehniskā dokumentācija nav pieejama vai ir nepilnīga;
- f) informācija, kas minēta 5. panta 6. punktā vai 7. panta 4. punktā, nav sniegta, ir nepatiesa vai nepilnīga;
- g) nav izpildīta kāda cita 5. vai 7. pantā noteiktā administratīvā prasība.

2. Ja 1. punktā minētā neatbilstība saglabājas, attiecīgā dalībvalsts veic visus atbilstīgos pasākumus, lai ierobežotu vai aizliegtu produktu darīt pieejamu tirgū vai lai nodrošinātu tā izņemšanu no tirgus.

V A NODAĻA PAKALPOJUMU ATBILSTĪBA

18. pants

Pakalpojumu atbilstība

1. Dalībvalstis izveido, īsteno un regulāri atjaunina piemērotas procedūras, lai:
 - a) pārbaudītu 1. panta 2. punktā minēto pakalpojumu atbilstību šajā direktīvā noteiktajām prasībām, **tostarp** 12. pantā paredzēto izņēmumu novērtējumu, **kam 17. panta 2. punktu piemēro *mutatis mutandis***;
 - b) pārraudzītu sūdzības vai ziņojumus par jautājumiem, kas saistīti ar 1. panta 2. punktā minēto pakalpojumu neatbilstību 3. pantā noteiktajām pieejamības prasībām;
 - c) pārliecinātos, ka uzņēmējs ir veicis vajadzīgos korektīvos pasākumus.

2. Dalībvalstis izraugās **pakalpojumu atbilstības** iestādes, kas ir atbildīgas par 1. punktā minēto procedūru īstenošanu.

Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrība ir informēta par pirmajā daļā minēto iestāžu esamību, pienākumiem un identitāti. Minētās iestādes šo informāciju dara pieejamu pēc pieprasījuma un saprotamā formātā.

VI NODAĻA

PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS CITOS SAVIENĪBAS TIESĪBU AKTOS

21. pants

Pieejamības prasību piemērošana citiem Savienības aktiem

svītrots

22. pants

Nesamērīgs slogs

svītrots

23. pants

Kopējās tehniskās specifikācijas citiem Savienības aktiem

svītrots

VII NODAĻA
[...] ⁴³ NOBEIGUMA NOTEIKUMI

24. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

25. pants

Izpilde

1. Dalībvalstis nodrošina atbilstīgus un efektīvus līdzekļus, lai nodrošinātu šīs direktīvas prasību izpildi.
2. Šā panta 1. punktā minētie līdzekļi ietver:
 - a) noteikumus, kas paredz, ka patērētājs saskaņā ar valsts tiesību aktiem var iesniegt prasību tiesā vai kompetentās pārvaldes iestādēs, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti valsts noteikumi, ar kuriem transponē šo direktīvu;
 - b) noteikumus, kas paredz, ka publiskas iestādes vai privātas asociācijas, organizācijas vai citas juridiskas personas, kurām ir likumīga interese nodrošināt, ka šīs direktīvas noteikumi tiek ievēroti, **vai nu sūdzības iesniedzēja vārdā vai viņa atbalstam un ar viņa apstiprinājumu** var [...] saskaņā ar valsts tiesību aktiem tiesā vai kompetentās pārvaldes iestādēs **iesaistīties jebkādas tiesvedības un/vai administratīvās procedūrās, kas paredzētas saskaņā ar šo direktīvu [...] noteikto pienākumu izpildes nodrošināšanai.**

⁴³ Juristu lingvistu labojums.

26. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu izpildi.
2. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un preventīvas. **Tās ir atbilstīgas pārkāpumu raksturam un attiecīgajiem apstākļiem.**
3. Dalībvalstis par minētajiem noteikumiem un pasākumiem nekavējoties informē Komisiju un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas ietekmē šos noteikumus un pasākumus.
4. Nosakot sankcijas, ņem vērā neatbilstības pakāpi, tostarp attiecīgo neatbilstīgo produktu vai pakalpojumu vienību skaitu, kā arī skarto cilvēku skaitu.

27. pants

Transponēšana ⁴⁴

1. Dalībvalstis [...] līdz [... ievietot datumu – **trīs** gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis [...] **tūlīt** dara Komisijai zināmu **minēto noteikumu tekstu**.
2. Tās piemēro minētos **noteikumus** no [... ievietot datumu – **seši** gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā].

⁴⁴ Šā panta izmaiņās ir ņemti vērā Kopējās rokasgrāmatas standarta formulējumi.

3. Kad dalībvalstis pieņem minētos **noteikumus**, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.
4. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.
5. **svītrots**

27.a pants (jauns)

Pārejas pasākumi

1. Neskarot šā panta 2. punktu, dalībvalstis paredz [5] gadu pārejas periodu pēc šīs direktīvas 27. panta 2. punktā minētās dienas, un šajā pārejas laikā pakalpojumu sniedzēji var turpināt sniegt savus pakalpojumus, izmantojot produktus, kurus tie likumīgi izmantojuši, lai pirms minētās dienas sniegtu līdzīgus pakalpojumus. Pakalpojumu līgumi, kas noslēgti pirms šīs direktīvas 27. panta 2. punktā minētā datuma, var turpināties nemainīti līdz savam beigu termiņam.
2. Dalībvalstis paredz, ka pašapkalpošanās termināļus, ko pakalpojumu sniedzēji likumīgi izmantojuši pakalpojumu sniegšanai pirms šīs direktīvas 27. panta 2. punktā minētās dienas, minētā pakalpojuma sniegšanai var izmantot, kamēr tie netiek nomainīti vai līdz to ekonomiskā darbmuža beigām, bet ne ilgāk kā 20 gadus.

28. pants

Ziņošana un pārskatīšana

Līdz [...*ievietot datumu – pieci gadi pēc šīs direktīvas piemērošanas*] un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

1. Lai novērtētu nepieciešamību pārskatīt šo direktīvu, ņemot vērā sociālos, ekonomikas un tehnoloģiskos sasniegumus, ziņojumā cita starpā izvērtē produktu un pakalpojumu pieejamību, **tehnoloģiju "bloķēšanu", šķēršļus inovācijai** un ietekmi uz uzņēmējiem un personām ar invaliditāti, ja iespējams, apzinot jomas, kurās var samazināt slogu. **Ziņojumā izvērtē arī to, kāda ietekme uz iekšējā tirgus darbību ir šīs direktīvas 12. panta piemērošanai un izņēmuma piemērošanai mikrouzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus.**
2. Dalībvalstis laicīgi dara zināmu Komisijai visu tai nepieciešamo informāciju šāda ziņojuma sagatavošanai.
3. Komisijas ziņojumā ņem vērā ekonomiski ieinteresēto personu un attiecīgo nevalstisko organizāciju, tostarp personu ar invaliditāti [...] organizāciju, viedokli.

29. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

30. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Vieta, datums [...]

Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

PRODUKTU UN PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS, KAS MINĒTAS

3. PANTĀ ⁴⁵

I IEDAĻA: VISPĀRĪGAS PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS VISIEM PRODUKTIEM, UZ KURIEM ATTIECAS ŠĪ DIREKTĪVA SASKAŅĀ AR 1. PANTA 1. PUNKTU

Produktiem jābūt projektētiem un ražotiem tādā veidā, lai personas ar invaliditāti tos varētu pēc iespējas vairāk paredzētajā veidā lietot, un tiem pievieno pieejamu informāciju par to, kā tie funkcionē, un par to pieejamības elementiem.

1. Prasības par informācijas sniegšanu

- a) uz paša produkta sniegtā produkta lietošanas informācija (marķējums, instrukcijas, brīdinājumi):
 - i) tiek darīta uztverama ar vairāk nekā vienu sensoro kanālu;
 - ii) tiek pasniegta saprotamā veidā ⁴⁶;
 - iii) tiek pasniegta lietotājiem uztveramā veidā;
 - iv) tiek pasniegta, izmantojot attiecīga lieluma un piemērotas formas burtus, ņemot vērā paredzamos izmantošanas apstākļus un izmantojot pietiekamu kontrastu, kā arī pielāgojamus attālumus starp burtiem, rindām un rindkopām,
- b) produkta lietošanas instrukcija, tostarp attiecībā uz produkta pieejamības funkcijām, aktivēšanu un sadarbību ar atbalsta risinājumiem, kas nav sniegta uz paša produkta, bet darīta pieejama produkta lietošanas gaitā vai izmantojot citus līdzekļus, piemēram, tīmekļa vietni:
 - i) tiek darīta uztverama ar vairāk nekā vienu sensoro kanālu;
 - ii) tiek pasniegta saprotamā veidā ⁴⁷;
 - iii) tiek pasniegta lietotājiem uztveramā veidā;
 - iv) tiek pasniegta, izmantojot attiecīga lieluma un piemērotas formas burtus, ņemot vērā paredzamos izmantošanas apstākļus un izmantojot pietiekamu kontrastu, kā arī pielāgojamus attālumus starp burtiem, rindām un rindkopām;

⁴⁵ I un I.a pielikuma numerācija ir sakārtota secīgi.

⁴⁶ *(No galīgā teksta svītrojama informatīva piezīme: Kā definēts WCAG 2.0, uz ko ir atsauce arī Eiropas standartā EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "IKT produktu un pakalpojumu publiskā iepirkuma pieejamības prasības Eiropā".)*

⁴⁷ Turpat.

- v) attiecībā uz saturu – ir pieejama tādos teksta formātos, ko var izmantot, lai sagatavotu alternatīvus palīgformātus, kurus var attēlot dažādos veidos un izmantojot vairāk nekā vienu sensoro kanālu, un
- vi) tiek papildināta ar jebkāda netekstuāla satura alternatīvu attēlojumu;
- vii) ietver aprakstu par produkta lietotāja saskarni (lietošana, vadība un atgriezeniskā informācija, ievade un izvade), kas sniegts saskaņā ar 2. apakšdaļu;
- viii) ietver aprakstu par produkta funkcionalitāti, kas tiek nodrošināta ar funkcijām, kuras paredzētas personu ar invaliditāti vajadzību apmierināšanai, saskaņā ar 2. apakšdaļu;
- ix) ietver aprakstu par programmatūru un aparatūru, kas produktu sasaista ar palīgierīcēm.

2. Lietotāja saskarnes un funkcionalitātes dizains:

Produkts, tostarp tā lietotāja saskarne, ietver īpatnības, elementus un funkcijas, kas personām ar invaliditāti ļauj produktam piekļūt, to uztvert, lietot, saprast un vadīt, nodrošinot, ka:

- a) ja ar produktu nodrošina komunikāciju, tostarp starppersonu komunikāciju, lietošanu, informēšanu, vadību un orientēšanos, to dara, izmantojot vairāk nekā vienu sensoro kanālu, tas ietver alternatīvu nodrošināšanu vizuāliem, audio, runas un taustāmiem elementiem;
- b) ja produktā izmanto runu, runas un vokālai ievadei komunikācijas, lietošanas, vadības un orientēšanās nolūkā nodrošina alternatīvas;
- c) ja produktā izmanto vizuālus elementus, nodrošina elastīgu palielinājumu, spilgtumu un kontrastu komunikācijas, informēšanas un lietošanas nolūkā, kā arī nodrošina sadarbību ar programmām un palīgierīcēm, lai pārskatītu saskarni;
- d) ja produktā informācijas sniegšanai, norādīšanai uz kādu rīcību, atbildes pieprasīšanai vai kādu elementu identificēšanai izmanto krāsu, nodrošina alternatīvu krāsai;
- e) ja produktā informācijas sniegšanai, norādīšanai uz kādu rīcību, atbildes pieprasīšanai vai kādu elementu identificēšanai izmanto dzirdamus signālus, nodrošina alternatīvu dzirdamiem signāliem;

- f) ja produktā izmanto vizuālus elementus, nodrošina elastīgus veidus, kā uzlabot vizuālo skaidrību;
- g) ja produktā izmanto audio elementus, nodrošina iespēju lietotājam kontrolēt skaļumu un ātrumu un paplašinātas audio funkcijas, tostarp apkārtējo produktu radītu traucējošu audiosignālu samazināšanu un audio skaidrību;
- h) ja produktu ir paredzēts lietot un vadīt manuāli, nodrošina secīgo vadību un alternatīvu vadībai ar smalko motoriku, izvairoties no vajadzības veikt vienlaicīgu manipulāciju, un izmanto ar tausti atšķiramas daļas;
- i) produktam nepieļauj darbības režīmus, kas prasa pārlietu tālu sniegties un pielietot lielu spēku;
- j) produktam nepieļauj gaismjutīguma lēkmju izraisīšanu;
- k) produkts aizsargā lietotāja privātumu, kad lietotājs izmanto pieejamības elementus;
- l) produkts piedāvā alternatīvu biometriskai identifikācijai un vadībai;
- m) produkts nodrošina funkcionalitātes konsekvenci un elastīgi piedāvā pietiekami daudz laika mijiedarbībai;
- n) produkts piedāvā programmatūru un aparatūru saskarnei ar palīgtehnoloģijām;
- o) produkts atbilst šādām nozarei raksturīgām prasībām:
 - i) patērētāju galiekārtas ar interaktīvu skaitļošanas spēju, ko izmanto elektronisko komunikācijas pakalpojumu sniegšanai:
 - nodrošina reāllaika teksta apstrādi, ja šādi produkti papildus balsij spēj izmantot arī tekstu;
 - nodrošina pilnīgās sarunas pakalpojumu, tostarp sinhronizētas balss pakalpojumu, reāllaika teksta un video, apstrādi, ja tie papildus vai kopā ar tekstu un balsi spēj izmantot arī video;
 - nepieļauj traucējumus ar palīgierīcēm,
 - ii) patērētāju galiekārtas ar interaktīvu skaitļošanas spēju, ko izmanto, lai piekļūtu audiovizuālo mediju pakalpojumiem:
 - personām ar invaliditāti dara pieejamus pieejamības komponentus, ko sniedz audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējs, saistībā ar lietotāja piekļuvi, atlasī, vadību, un personalizēšanu un pārsūtīšanu palīgierīcēm.

II IEDAĻA: PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS PRODUKTIEM, KAS MINĒTI

1. PANTA 1. PUNKTĀ, IZŅEMOT 1. PANTA 1. PUNKTA B) APAKŠPUNKTĀ MINĒTOS PAŠAPKALPOŠANĀS TERMINĀĻUS

Lai personas ar invaliditāti pēc iespējas vairāk paredzētajā veidā lietotu produktus, uz kuriem attiecas šī iedaļa, papildus I iedaļai dara pieejamus šo produktu iepakojumu un tiem paredzētās instrukcijas. Tas nozīmē, ka:

- a) dara pieejamu produkta iepakojumu, tostarp tajā sniegto informāciju (piemēram, par atvēršanu, aizvēršanu, lietošanu, likvidēšanu), tostarp – ja tā ir sniegta – informāciju par produkta pieejamības īpašībām;
- b) instrukcijas par produkta uzstādīšanu un uzturēšanu, glabāšanu un likvidēšanu, kas nav sniegtas uz paša produkta, bet darītas pieejamas, izmantojot citus līdzekļus, piemēram, tīmekļvietnes, atbilst šādām prasībām:
 - i) tās ir uztveramas ar vairāk nekā vienu sensoro kanālu;
 - ii) tiek pasniegtas saprotamā veidā ⁴⁸;
 - iii) tiek pasniegtas lietotājiem uztveramā veidā;
 - iv) tiek pasniegtas, izmantojot attiecīga lieluma un piemērotas formas burtus, ņemot vērā paredzamos izmantošanas apstākļus un izmantojot pietiekamu kontrastu, kā arī pielāgojamus attālumus starp burtiem, rindām un rindkopām;
 - v) instrukcijas saturs ir darīts pieejams tādos teksta formātos, ko var izmantot, lai sagatavotu alternatīvus palīgformātus, kurus var attēlot dažādos veidos un izmantojot vairāk nekā vienu sensoro kanālu, un
 - vi) instrukcijas, kas satur jebkādu netekstuālu saturu, tiek papildinātas ar šā satura alternatīvu attēlojumu.

⁴⁸ (No galīgā teksta svītrojama informatīva piezīme: Kā definēts WCAG 2.0, uz ko ir atsauce arī Eiropas standartā EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "IKT produktu un pakalpojumu publiskā iepirkuma pieejamības prasības Eiropā".)

III IEDAĻA: VISPĀRĪGAS PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS VISIEM PAKALPOJUMIEM, UZ KURIEM ATTIECAS ŠĪ DIREKTĪVA SASKAŅĀ AR 1. PANTA 2. PUNKTU

Lai personas ar invaliditāti pēc iespējas vairāk paredzētajā veidā izmantotu pakalpojumus, tos sniedz:

- a) nodrošinot pakalpojuma sniegšanā izmantoto produktu pieejamību saskaņā ar šā pielikuma I iedaļu un – attiecīgā gadījumā – tā II iedaļu;
- b) informāciju par pakalpojuma darbību un – ja pakalpojuma sniegšanā ir izmantoti produkti – tā saikni ar šiem produktiem, kā arī informāciju par to pieejamības īpašībām un sadarbību ar palīgierīcēm un aprīkojumu sniedzot šādi:
 - i) darot informāciju uztveramu ar vairāk nekā vienu sensoro kanālu;
 - ii) informāciju sniedzot saprotamā veidā ⁴⁹;
 - iii) informāciju sniedzot lietotājiem uztveramā veidā;
 - iv) informācijas saturu darot pieejamu teksta formātos, ko lietotāji var izmantot, lai sagatavotu alternatīvus palīgformātus, kurus var sniegt dažādos veidos, kā arī izmantojot vairāk nekā vienu sensoro kanālu;
 - v) izmantojot attiecīga lieluma un piemērotas formas burtus, ņemot vērā paredzamos izmantošanas apstākļus un izmantojot pietiekamu kontrastu, kā arī pielāgojamus attālumus starp burtiem, rindām un rindkopām;
 - vi) jebkādu netekstuālu saturu papildinot ar šā satura alternatīvu attēlojumu un;
 - vii) elektronisko informāciju, kas nepieciešama pakalpojuma sniegšanā, sniedzot konsekventā un piemērotā veidā, padarot to uztveramu, izmantojamu, saprotamu un robustu,
- c) tīmekļvietnes, tostarp saistītās tiešsaistes lietotnes, un uz mobilajām iekārtām balstītus pakalpojumus, tostarp mobilās lietotnes, padarot pieejamus konsekventā un piemērotā veidā, proti, padarot tos uztveramus, izmantojamus, saprotamus un robustus.

⁴⁹ (No galīgā teksta svītrojama informatīva piezīme: Kā definēts WCAG 2.0, uz ko ir atsauce arī Eiropas standartā EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "IKT produktu un pakalpojumu publiskā iepirkuma pieejamības prasības Eiropā".)

IV IEDAĻA: PAPILDU PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS KONKRĒTIEM PAKALPOUMIEM:

Lai personas ar invaliditāti pēc iespējas vairāk paredzētajā veidā izmantotu pakalpojumus, tos sniedz, iekļaujot funkcijas, praksi, politikas nostādnes, procedūras un izmaiņas attiecīgā pakalpojuma darbībā, kas paredzētas, lai apmierinātu personu ar invaliditāti vajadzības:

i) saistībā ar elektronisko saziņu un ārkārtas paziņojumu:

- 1. nodrošinot reāllaika tekstu papildus balss saziņai;**
- 2. nodrošinot pilnīgās sarunas pakalpojumus, ja papildus balss saziņai ir nodrošināts video;**
- 3. nodrošinot, ka elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji ārkārtas paziņojumu, kurā izmanto balsi, tekstu (tostarp reāllaika tekstu) un video, ja tāds tiek izmantots, sinhronizē kā pilnīgu sarunu un pārsūtīta ĀIC, kura izvēlēta, lai atbildētu uz minētajiem komunikācijas līdzekļiem.**

ii) saistībā ar pakalpojumiem, ar ko nodrošina piekļuvi audiovizuālo mediju pakalpojumiem:

- 1. [piedāvājot elektroniskus raidījumu aprakstus, kas ir uztverami, izmantojami, saprotami un robusti un piedāvā informāciju par piekļuves pieejamību,];**
- 2. kā minēts Direktīvas 2010/13/ES 7. pantā, nodrošinot, ka audiovizuālo mediju pakalpojumu pieejamības elementi tiek pilnībā pārraidīti atbilstīgā kvalitātē precīzai attēlošanai un ka tie ir sinhronizēti ar skaņu un video, tajā pašā laikā ļaujot lietotājam kontrolēt to attēlošanu un lietojumu.**

iii) e-grāmatas:

- 1. nodrošinot, ka – ja e-grāmata papildus tekstam satur audio – tajā tiek piedāvāts sinhronizēts teksts un audio;**
- 2. nodrošinot, ka e-grāmatas digitālās datnes netraucē palīgtechnoloģijām pareizi darboties;**
- 3. nodrošinot piekļuvi saturam, datņu satura pārskatīšanu un izkārtojumu, tostarp dinamisku izkārtojumu, piedāvājot struktūru, elastību un izvēles iespējas attiecībā uz satura attēlojumu;**

4. nodrošinot, ka tās parādās meklēšanas rezultātos, ar metadatiem sniedzot informāciju par to pieejamības elementiem;
5. nodrošinot, ka digitālo tiesību pārvaldības pasākumi nebloķē pieejamības elementus.

iv) e-komercijai:

1. sniedzot informāciju par pārdodamo produktu un pakalpojumu pieejamību, ja šādu informāciju ir sniedzis atbildīgais uzņēmējs;
2. nodrošinot funkciju pieejamību identifikācijas, drošības un maksājumu nolūkā, ja to piegādā kā daļu no pakalpojuma, nevis daļu no produkta, padarot to uztveramu, izmantojamu, saprotamu un robustu;
3. piedāvājot identifikācijas metodes, elektroniskos parakstus un maksāšanas sistēmas, kas ir uztveramas, izmantojamas, saprotamas un robustas.

v) banku pakalpojumiem:

1. piedāvājot identifikācijas metodes, elektroniskos parakstus un maksāšanas sistēmas, kas ir uztveramas, izmantojamas, saprotamas un robustas.

**INDIKATĪVI PIEMĒRI PAR TO, KĀ VAR IZPILDĪT I PIELIKUMĀ PAREDZĒTĀS
PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS, PIEMĒRI AR SASNIEDZAMAJIEM REZULTĀTIEM; VAI
TO ELEMENTU PIEMĒRI**

**I IEDAĻA: VISPĀRĪGAS PEEJAMĪBAS PRASĪBAS VISIEM PRODUKTIEM, UZ
KURIEM ATTIECAS ŠĪ DIREKTĪVA SASKAŅĀ AR 1. PANTA 1. PUNKTU**

Produktiem jābūt projektētiem un ražotiem tādā veidā, lai personas ar invaliditāti tos varētu pēc iespējas vairāk paredzētajā veidā lietot, un tiem pievieno pieejamu informāciju par to darbību un par to pieejamības elementiem.

1. Piemēri tam, kā pieejamības prasības ir ievērojamas saistībā ar informācijas sniegšanu:

- a) uz paša produkta sniegtā produkta lietošanas informācija (marķējums, instrukcijas, brīdinājumi):
 - i) tā ir uztverama ar vairāk nekā vienu sensoro kanālu (piemēram, nodrošinot vizuālu un sataustāmu informāciju vai vizuālu un akustisku informāciju, norādot vietu, kur ievada karti pašapkalpošanās terminālī, lai to varētu izmantot neredzīgas un nedzirdīgas personas);
 - ii) tā tiek pasniegta saprotamā veidā ⁵⁰ (piemēram, konsekventi izmantojot vienus un tos pašus vārdus vai skaidrā un loģiskā struktūrā, lai personas ar intelektuāliem traucējumiem to varētu labāk saprast);
 - iii) tiek pasniegta lietotājiem uztveramā veidā (piemēram, nodrošinot sataustāma reljefa formātu vai skaņu paralēli brīdinājuma tekstam, – tā, lai neredzīgas personas varētu to uztvert);
 - iv) tiek pasniegta, izmantojot attiecīga lieluma un piemērotu formu burtus, ņemot vērā paredzamos izmantošanas apstākļus un izmantojot pietiekamu

⁵⁰ (No galīgā teksta svītrojama informatīva piezīme: Kā definēts WCAG 2.0, uz ko ir atsauce arī Eiropas standartā EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "IKT produktu un pakalpojumu publiskā iepirkuma pieejamības prasības Eiropā".)

kontrastu, kā arī pielāgojamus attālumus starp burtiem, rindām un rindkopām (piemēram, lai tekstu varētu izlasīt vājredzīgas personas);

- b) produkta lietošanas instrukcija, tostarp attiecībā uz produkta pieejamības funkcijām, aktivēšanu un sadarbību ar atbalsta risinājumiem, kas nav sniegta uz paša produkta, bet darīta pieejama produkta lietošanas gaitā vai izmantojot citus līdzekļus, piemēram, tīmekļa vietni:**
- i) tiek darīta uztverama ar vairāk nekā vienu sensoro kanālu (piemēram, nodrošinot elektroniskas datnes, kuras var nolasīt dators, izmantojot ekrānlasītājus, lai informāciju varētu izmantot neredzīgas personas);**
 - ii) tiek pasniegta saprotamā veidā ⁵¹ (piemēram, konsekventi izmantojot vienus un tos pašus vārdus vai skaidrā un loģiskā struktūrā, lai personas ar intelektuāliem traucējumiem to varētu labāk saprast);**
 - iii) tiek pasniegta lietotājiem uztveramā veidā (piemēram, subtitru veidā, ja tiek nodrošinātas instrukcijas videoformātā);**
 - iv) tiek pasniegta, izmantojot attiecīga lieluma un piemērotu formu burtus, ņemot vērā paredzamos izmantošanas apstākļus un izmantojot pietiekamu kontrastu, kā arī pielāgojamus attālumus starp burtiem, rindām un rindkopām (piemēram, lai tekstu varētu izlasīt vājredzīgas personas);**
 - v) attiecībā uz saturu – tiek darīta pieejama tādos teksta formātos, ko var izmantot, lai sagatavotu alternatīvus palīgformātus, kurus var attēlot dažādos veidos un izmantojot vairāk nekā vienu sensoro kanālu (piemēram, drukāts Braila rakstā, lai to varētu izlasīt neredzīgas personas), un**
 - vi) tiek papildināta ar netekstuāla satura alternatīvu attēlojumu (piemēram, diagrammu papildinot ar aprakstu teksta formātā, kurā norāda galvenos elementus vai apraksta svarīgākās darbības).**

⁵¹ Turpat.

- vii) ietver aprakstu par produkta lietotāja saskarni (lietošana, vadība un atgriezeniskā informācija, ievade un izvade), kas sniegts saskaņā ar 2. apakšsadaļu;
- viii) ietver aprakstu par produkta funkcionalitāti, kuru nodrošina funkcijas nolūkā apmierināt personu ar invaliditāti vajadzības saskaņā ar 2. apakšsadaļu;
- ix) ietver aprakstu par programmatūru un aparatūru, kas produktu sasaista ar palīgierīcēm (piemēram, bankomātā ierīkojot kontaktligzdu un uzstādot programmatūru, kas ļaus pieslēgt austiņas un ekrānā redzamo tekstu saņemt skaņas formātā).

2. Piemēri tam, kā pieejamības prasības ir ievērojamas saistībā ar lietotāja saskarni un funkcionalitātes dizainu:

produkts, tostarp tā lietotāja saskarne, satur iezīmes, elementus un funkcijas, kas personai ar invaliditāti ļauj piekļūt produktam, to uztvert, lietot, saprast un vadīt.

- a) ja ar produktu nodrošina komunikāciju, tostarp starppersonu komunikāciju, lietošanu, informēšanu, vadību un orientēšanos, to dara, izmantojot vairāk nekā vienu sensoro kanālu, tas cita starpā ietver alternatīvu nodrošināšanu vizuāliem, audio, runas un taustāmiem elementiem (piemēram, nodrošinot instrukcijas balss un teksta veidā vai ievades virsmā iekļaujot reljefas zīmes, lai neredzīgas vai vārdzirdīgas personas varētu mijiedarboties ar produktu);
- b) ja produktā izmanto runu, runas un vokālai ievadei komunikācijas, lietošanas, vadības un orientēšanās nolūkā nodrošina alternatīvas (piemēram, pašapkalpošanās terminālis, kurš piedāvā mutiskas instrukcijas, tās piedāvā arī, piemēram, teksta vai attēlu formātā, lai vajadzīgās darbības varētu veikt arī nedzirdīgas personas);

- c) ja produktā izmanto vizuālus elementus, nodrošina elastīgu palielinājumu, spilgtumu un kontrastu komunikācijas, informēšanas un lietošanas nolūkā, kā arī nodrošina sadarbspēju ar programmām un palīgierīcēm, lai pārskatītu saskarni (piemēram, ļaujot lietotājiem palielināt tekstu, ar tālummaiņu palielināt konkrētu piktoqrammu vai iegūt lielāku kontrastu, lai informāciju varētu uztvert vājredzīgas personas);
- d) ja produktā informācijas sniegšanai, norādīšanai uz kādu rīcību, atbildes pieprasīšanai vai kādu elementu identificēšanai izmanto krāsu, nodrošina alternatīvu krāsai (piemēram, ja kādas izvēles apstiprināšanai ir jānospiež zaļa vai sarkana poga, uz šīm pogām varētu arī būt rakstīts, kādas ir šīs izvēles, – tā, lai izvēli varētu izdarīt personas, kas neatšķir krāsas);
- e) ja produktā informācijas sniegšanai, norādīšanai uz kādu rīcību, atbildes pieprasīšanai vai kādu elementu identificēšanai izmanto dzirdamus signālus, tas nodrošina alternatīvu dzirdamiem signāliem (piemēram, ja dators signalizē par kļūdu, tas varētu arī nodrošināt rakstītu tekstu vai attēlu, kas norāda uz kļūdu, lai nedzirdīgas personas saprastu, ka ir radusies kļūda);
- f) ja produktā izmanto vizuālus vai audio elementus, nodrošina elastīgus veidus, kā uzlabot vizuālo un audio skaidrību (piemēram, iespēja iegūt lielāku kontrastu priekšplāna attēliem, lai vājredzīgas personas varētu tos saskatīt);
- g) ja produktā izmanto audio elementus, nodrošina iespēju lietotājam kontrolēt skaļumu un ātrumu un paplašinātas audio funkcijas, tostarp samazināt apkārtējo produktu radītus traucējošus audiosignālus (piemēram, iespēja tālruņa lietotājam regulēt skaņas skaļumu un mazināt mijiedarbību ar dzirdes aparātiem, lai vājdzirdīgas personas varētu lietot tālruni);

- h) ja produktu ir paredzēts lietot un vadīt manuāli, nodrošina secīgo vadību un alternatīvu vadībai ar smalko motoriku, izvairoties no vajadzības veikt vienlaicīgu manipulāciju, un izmanto ar tausti atšķiramas daļas (piemēram, veidojot lielākas un skaidri nodalītas skārienekrāna pogas, lai tās varētu nospiegt personas ar tremoru);**
- i) produktam nepieļauj darbības režīmus, kas prasa pārlietu tālu sniegties un pielietot lielu spēku (piemēram, nodrošinot, ka pogu nospiešanai nav vajadzīgs liels spēks, – tā, lai tās varētu lietot personas ar kustību traucējumiem);**
- j) produktam nepieļauj gaismjutīguma lēkmju izraisīšanu (piemēram, izvairoties no mirgojošiem attēliem, lai riskam nebūtu pakļautas personas, kuras cieš no lēkmēm);**
- k) ja lietotājs izmanto pieejamības elementus, produkts aizsargā lietotāja privātumu (piemēram, ļaujot izmantot ausiņas, ja bankomātā tiek sniegta informācija runas formā);**
- l) produkts piedāvā alternatīvu biometriskai identifikācijai un vadībai (piemēram, kā alternatīvu pirkstu nospiedumu atpazīšanai, lietotājiem, kuri nevar izmantot rokas, dodot iespēju izvēlēties paroli tālruņa bloķēšanai un atbloķēšanai);**
- m) produkts nodrošina funkcionalitātes konsekvenci un elastīgi piedāvā pietiekami daudz laika mijiedarbībai (piemēram, nodrošinot, ka gadījumā, kad tiek veikta kāda konkrēta darbība, programmatūras reakcija ir paredzama, un paredzot pietiekami daudz laika paroles ievadīšanai, lai produktu varētu viegli lietot personas ar intelektuāliem traucējumiem);**
- n) produkts nodrošina programmatūru un aparatūru saskarnei ar palīgtechnoloģijām (piemēram, piedāvājot savienojumu ar atjaunināmu Braila raksta ekrānu, lai neredzīgas personas varētu izmantot datoru);**

o) produkts atbilst šādām nozarei raksturīgām prasībām:

i) patērētāju galiekārtas ar interaktīvu skaitļošanas spēju, ko izmanto elektronisko komunikācijas pakalpojumu sniegšanai:

- **nodrošina reāllaika teksta apstrādi, ja šādi produkti papildus balsij spēj izmantot arī tekstu (piemēram, mobilais tālrunis spēj apstrādāt reāllaika sarunas, lai vārdzirdīgas personas varētu apmainīties ar informāciju interaktīvā veidā);**
- **nodrošina pilnīgās sarunas pakalpojumu, tostarp sinhronizētas balss pakalpojumu, reāllaika teksta un video, apstrādi, ja tās papildus vai kopā ar tekstu un balsi spēj izmantot arī video;**
- **nepieļauj traucējumus ar palīgierīcēm (piemēram, ļaujot vienlaicīgi izmantot video zīmju valodas attēlošanai un tekstu ziņojuma uzrakstīšanai – tā, lai varētu sazināties divas nedzirdīgas personas vai nedzirdīga un dzirdīga persona);**

ii) patērētāju galiekārtas ar interaktīvu skaitļošanas spēju, ko izmanto, lai piekļūtu audiovizuālo mediju pakalpojumiem:

- **personām ar invaliditāti dara pieejamus pieejamības komponentus, ko sniedz audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējs, saistībā ar lietotāja piekļuvi, atlasi, vadību un personalizēšanu, un pārsūtīšanu palīgierīcēm (piemēram, nodrošinot, ka subtitri tiek pārraidīti ar televizora papildierīces palīdzību, lai tos varētu izmantot nedzirdīgas personas).**

II IEDAĻA: PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS PRODUKTIEM, KAS MINĒTI 1. PANTA 1. PUNKTĀ, IZŅEMOT 1. PANTA 1. PUNKTA B) APAKŠPUNKTĀ MINĒTOS PAŠAPKALPOŠANĀS TERMINĀĻUS

Piemēri tam, kā pieejamības prasības ir ievērojamas saistībā ar iepakojumu un instrukcijām:

- a) dara pieejamu produkta iepakojumu, tostarp tajā sniegto informāciju (piemēram, par atvēršanu, aizvēršanu, lietošanu, likvidēšanu), tostarp – ja tā ir sniegta – informāciju par produkta pieejamības īpašībām (piemēram, iepakojumā norādot, ka tālrunis satur pieejamības elementus personām ar invaliditāti);
- b) instrukcijas par produkta uzstādīšanu un uzturēšanu, glabāšanu un likvidēšanu, kas nav sniegtas uz paša produkta, bet darītas pieejamas, izmantojot citus līdzekļus, piemēram, tīmekļvietnes, atbilst šādām prasībām, kuras var izpildīt tā, kā norādīts piemēros, kas doti attiecībā uz katru turpmāko punktu:
 - i) ir uztveramas ar vairāk nekā vienu sensoro kanālu (piemēram, nodrošinot elektroniskas datnes, kuras var nolasīt dators, izmantojot ekrānlasītājus, lai informāciju varētu izmantot neredzīgas personas);
 - ii) tās tiek pasniegtas saprotamā veidā ⁵² (piemēram, konsekventi izmantojot vienus un tos pašus vārdus vai skaidrā un loģiskā struktūrā, lai personas ar intelektuāliem traucējumiem to varētu labāk saprast);

⁵² (No galīgā teksta svītrojama informatīva piezīme: Kā definēts WCAG 2.0, uz ko ir atsauce arī Eiropas standartā EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "IKT produktu un pakalpojumu publiskā iepirkuma pieejamības prasības Eiropā".)

- iii) tās tiek pasniegtas lietotājiem uztveramā veidā (piemēram, nodrošinot sataustāma reljefa formātu vai skaņu gadījumos, kad tiek parādīts brīdinājuma teksts, – tā, lai neredzīgas personas varētu uztvert brīdinājumu);**
- iv) tajās izmanto attiecīgu lielumu un piemērotu formu, ņemot vērā paredzamos izmantošanas apstākļus un izmantojot pietiekamu kontrastu, kā arī pielāgojamus attālumus starp burtiem, rindām un rindkopām (piemēram, lai tekstu varētu izlasīt vājredzīgas personas);**
- v) instrukcijas saturu dara pieejamu tādos teksta formātos, ko var izmantot, lai sagatavotu alternatīvus palīgformātus, kurus var attēlot dažādos veidos un izmantojot vairāk nekā vienu sensoro kanālu (piemēram, drukāts Braila rakstā, lai to varētu izlasīt neredzīgas personas), un**
- vi) instrukcijas, kas satur jebkādu netekstuālu saturu, tiek papildinātas ar šā satura alternatīvu attēlojumu (piemēram, diagrammu papildinot ar aprakstu teksta formātā, kurā norāda galvenos elementus vai apraksta svarīgākās darbības).**

III IEDAĻA: VISPĀRĪGAS PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS VISIEM PAKALPOJUMIEM, UZ KURIEM ATTIECAS ŠĪ DIREKTĪVA SASKAŅĀ AR 1. PANTA 2. PUNKTU

Piemēri tam, kā nodrošināma atbilstība pieejamības prasībām, ko piemēro pakalpojumu sniegšanai, lai personas ar invaliditāti pēc iespējas vairāk tos paredzētajā veidā izmantotu:

- a) nodrošinot pakalpojuma sniegšanā izmantoto produktu pieejamību saskaņā ar šā pielikuma I iedaļu un – attiecīgā gadījumā – tā II iedaļu;
- b) informāciju par pakalpojuma darbību un – ja pakalpojuma sniegšanā ir izmantoti produkti – tā saikni ar šiem produktiem, kā arī informāciju par to pieejamības īpašībām un sadarbību ar palīgierīcēm un aprīkojumu sniegt šādi:
 - i) darot informāciju uztveramu ar vairāk nekā vienu sensoro kanālu (piemēram, nodrošinot elektroniskas datnes, kuras var nolasīt dators, izmantojot ekrānlasītājus, lai informāciju varētu izmantot neredzīgas personas);
 - ii) informāciju pasniedzot saprotamā veidā ⁵³ (piemēram, konsekventi izmantojot vienus un tos pašus vārdus vai skaidrā un loģiskā struktūrā, lai personas ar intelektuāliem traucējumiem to varētu labāk saprast);
 - iii) informāciju pasniedzot lietotājiem uztveramā veidā (piemēram, ietverot subtitrus, ja ir nodrošinātas instrukcijas videoformātā);
 - iv) informācijas saturu darot pieejamu tādos teksta formātos, ko var izmantot, lai sagatavotu alternatīvus palīgformātus, kurus lietotāji var attēlot dažādos veidos un izmantojot vairāk nekā vienu sensoro kanālu (piemēram, lai neredzīga persona varētu izmantot datni, to izdrukājot Braila raksta formātā);

⁵³ (No galīgā teksta svītrojama informatīva piezīme: Kā definēts WCAG 2.0, uz ko ir atsauce arī Eiropas standartā EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "IKT produktu un pakalpojumu publiskā iepirkuma pieejamības prasības Eiropā".)

- v) tajā izmantojot attiecīgu lielumu un piemērotu formu burtus, ņemot vērā paredzamos izmantošanas apstākļus un izmantojot pietiekamu kontrastu, kā arī pielāgojamus attālumus starp burtiem, rindām un rindkopām (piemēram, lai tekstu varētu izlasīt vājredzīgas personas);
 - vi) jebkādu netekstuālu saturu papildinot ar šā satura alternatīvu attēlojumu (piemēram, diagrammu papildinot ar aprakstu teksta formātā, kurā norāda galvenos elementus vai apraksta svarīgākās darbības) un
 - vii) elektronisko informāciju, kas nepieciešama pakalpojuma sniegšanai, sniedzot konsekventā un piemērotā veidā, padarot to uztveramu, izmantojamu, saprotamu un robustu (piemēram, kad pakalpojuma sniedzējs piedāvā USB spraudni, kurā ietverta informācija par pakalpojumu, minētajai informācijai ir jābūt ieejamai);
- c) tīmekļvietnes un uz mobilajām iekārtām balstītus pakalpojumus, tostarp mobilās lietotnes, padarot pieejamus konsekventā un piemērotā veidā, proti, padarot tos uztveramus, izmantojamus, saprotamus un robustus (piemēram, nodrošinot attēlu aprakstu teksta formātā, visu funkcionalitāti darot pieejamu ar tastatūras palīdzību, atvēlot lietotājiem pietiekamu laiku lasīšanai, nodrošinot satura parādīšanos paredzamā veidā un tā funkcionālo paredzamību, nodrošinot savietojamību ar palīgtechnoloģijām, lai personas ar dažādu invaliditāti varētu lasīt tīmekļvietnē un mijiedarboties ar to).

IV IEDAĻA: PAPILDU PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS KONKRĒTIEM PAKALPOUMIEM:

Piemēri tam, kā pieejamības prasības ir ievērojamas saistībā ar konkrētiem pakalpojumiem:

i) saistībā ar elektronisko saziņu un ārkārtas paziņojumu:

- 1. nodrošinot reāllaika tekstu papildus balss saziņai (piemēram, lai vārdzirdīga persona varētu rakstīt un saņemt tekstu interaktīvā veidā un reāllaikā);**
- 2. nodrošinot pilnīgās sarunas pakalpojumus, ja papildus balss saziņai ir nodrošināts video (piemēram, lai nedzirdīgas personas varētu izmantot zīmju valodu savstarpējās saziņas nolūkā);**
- 3. nodrošinot, ka elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji ārkārtas paziņojumu, kurā izmanto balsi, tekstu (tostarp reāllaika tekstu) un video, ja tāds tiek izmantots, sinhronizē kā pilnīgu sarunu un pārsūta ĀIC, kura izvēlēta, lai atbildētu uz minētajiem komunikācijas līdzekļiem (piemēram, lai persona ar runas un dzirdes traucējumiem, kura izvēlas izmantot teksta, balss un video apvienojumu, zinātu, ka paziņojums tīklā ir pārraidīts neatliekamās palīdzības dienestam);**

ii) saistībā ar pakalpojumiem, ar ko nodrošina piekļuvi audiovizuālo mediju pakalpojumiem:

- 1. [piedāvājot elektroniskus raidījumu aprakstus, kas ir uztverami, izmantojami, saprotami un robusti un piedāvā informāciju par piekļuves pieejamību,] (piemēram, lai neredzīga persona varētu izvēlēties raidījumus televīzijā);**

2. kā minēts Direktīvas 2010/13/ES 7. pantā, nodrošinot, ka audiovizuālo mediju pakalpojumu pieejamības elementi tiek pilnībā pārraidīti atbilstīgā kvalitātē precīzai attēlošanai un ka tie ir sinhronizēti ar skaņu un video, tajā pašā laikā ļaujot lietotājam kontrolēt to attēlošanu un lietojumu (piemēram, nodrošinot, ka subtitri vai audioapraksts tiek pārraidīti ar audiovizuālo mediju saturu);

iii) e-grāmatas:

1. nodrošinot, ka – ja e-grāmata papildus tekstam satur audio – tajā tiek piedāvāts sinhronizēts teksts un audio (piemēram, lai persona ar disleksiju varētu vienlaikus lasīt un dzirdēt tekstu);
2. nodrošinot, ka e-grāmatas digitālās datnes netraucē palīgtechnoloģijām pienācīgi darboties (piemēram, darot iespējamu sinhronizētu tekstu un audio attēlošanu/atskaņošanu vai darot iespējamu atjaunināmu transkripciju Braila raksta formātā);
3. nodrošinot piekļuvi saturam, datņu satura pārskatīšanu un izkārtojumu, tostarp dinamisku izkārtojumu, piedāvājot struktūru, elastību un izvēles iespējas attiecībā uz satura attēlojumu (piemēram, lai neredzīga persona varētu piekļūt indeksam vai mainīt nodaļas);
4. nodrošinot, ka tās parādās meklēšanas rezultātos, ar metadatiem sniedzot informāciju par to pieejamības elementiem (piemēram, nodrošinot, ka informācija par to pieejamības elementiem ir pieejama elektroniskā datnē, lai varētu informēt personas ar invaliditāti);
5. nodrošinot, ka digitālo tiesību pārvaldības pasākumi nebloķē pieejamības elementus (piemēram, nodrošinot, ka netiek bloķēta teksta nolasīšana skaļi, lai neredzīgi lietotāji varētu lasīt grāmatu);

iv) e-komercijai:

- 1. sniežot informāciju par pārdodamo produktu un pakalpojumu pieejamību, ja šādu informāciju ir sniedzis atbildīgais uzņēmējs (piemēram, nodrošinot, lai netiktu izdzēsta par produkta pieejamības elementiem pieejamā informācija);**
- 2. nodrošinot funkciju pieejamību identifikācijas, drošības un maksājumu nolūkā, ja to piegādā kā daļu no pakalpojuma (nevis produkta) daļu, padarot to uztveramu, izmantojamu, saprotamu un robustu (piemēram, nodrošinot, ka maksājumu pakalpojumu lietotāja saskarne ir pieejama izmantošanai ar balsi, lai neredzīgas personas varētu iepirkties tiešsaistē neatkarīgi);**
- 3. piedāvājot identifikācijas metodes, elektroniskos parakstus un maksāšanas pakalpojumus, kas ir uztverami, izmantojami, saprotami un robusti (piemēram, nodrošinot, ka identifikācijas dialogus uz ekrāna var izlasīt ar ekrānlasītāju palīdzību, lai tos varētu izmantot neredzīgas personas);**

v) banku pakalpojumiem:

- 1. piedāvājot identifikācijas metodes, elektroniskos parakstus un maksāšanas pakalpojumus, kas ir uztverami, izmantojami, saprotami un robusti (piemēram, nodrošinot, ka identifikācijas dialogus uz ekrāna var izlasīt ar ekrānlasītāju palīdzību, lai tos varētu izmantot neredzīgas personas).**

ATBILSTĪBAS NOVĒRTĒŠANAS PROCEDŪRA – PRODUKTI

1. Iekšējā ražošanas kontrole

[...] Iekšējā ražošanas kontrole ir atbilstības novērtēšanas procedūra, ar kuru ražotājs izpilda 2., 3. un 4. punktā norādītos pienākumus un nodrošina un deklarē uz savu atbildību, ka attiecīgie produkti [...] atbilst attiecīgajām šīs direktīvas prasībām.

2. Tehniskā dokumentācija

Ražotājs sagatavo tehnisko dokumentāciju. Pēc dokumentācijas ir iespējams novērtēt produkta atbilstību attiecīgajām pieejamības prasībām, kas minētas 3. pantā, un gadījumā, ja ražotājs izmanto 12. pantā noteikto izņēmumu, pierādīt, ka attiecīgās pieejamības prasības radītu būtiskas izmaiņas vai nesamērīgu slogu. Tehniskajā dokumentācijā norāda tikai piemērojamās prasības, un, ciktāl tas ir nepieciešams novērtēšanai, tā aptver produkta projektēšanu, ražošanu un darbību.

Tehniskajā dokumentācijā, ja vien iespējams, iekļauj vismaz šādus elementus:

- a) vispārīgu produkta aprakstu;
- b) to pilnībā vai daļēji piemēroto saskaņoto standartu un/vai attiecīgo tehnisko specifikāciju sarakstu, uz kurām ir publicētas atsauces *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un, ja minētie saskaņotie standarti nav piemēroti, to risinājumu aprakstus, kas pieņemti, lai ievērotu 3. pantā minētās attiecīgās pieejamības prasības. Ja saskaņotie standarti tiek piemēroti daļēji, tehniskajā dokumentācijā norāda piemērotās standartu daļas.

3. **Ražošana**

Ražotājs veic visus pasākumus, kas nepieciešami, lai ražošanas process un tā pārraudzība nodrošinātu produktu atbilstību 2. punktā minētajai tehniskajai dokumentācijai un šīs direktīvas pieejamības prasībām.

4. **Atbilstības zīme un atbilstības deklarācija**

- 4.1. Ražotājs uzliek šajā direktīvā minēto *CE* zīmi katram atsevišķam produktam, kas atbilst piemērojamajām šīs direktīvas prasībām.
- 4.2. Ražotājs sagatavo rakstisku produkta modeļa atbilstības deklarāciju. Atbilstības deklarācijā norāda produkta modeli, kam šī deklarācija ir sagatavota.

Atbilstības deklarācijas kopiju dara pieejamu attiecīgajām iestādēm pēc to pieprasījuma.

5. **Pilnvarotais pārstāvis**

Ražotāja pienākumus, kas izklāstīti 4. punktā, viņa uzdevumā un atbildībā var pildīt pilnvarotais pārstāvis ar nosacījumu, ka šie pienākumi ir paredzēti pilnvarā.

INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM, KAS ATBILST PIEEJAMĪBAS PRASĪBĀM

1. Pakalpojuma sniedzējs vispārīgajos noteikumos un nosacījumos vai līdzvērtīgā dokumentā ietver informāciju, kurā novērtēts, kā pakalpojums nodrošina atbilstību pieejamības prasībām **3. pantā**. Informācijā apraksta piemērojamās prasības, un, ciktāl tas ir nepieciešams novērtēšanai, pakalpojuma projektu un darbību. Papildus Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2011/83/ES ⁵⁴ noteiktajai prasībai par informāciju, kas jāsniedz patērētājiem, attiecīgos gadījumos informācijā ietver šādus elementus:
 - a) vispārīgu pakalpojuma aprakstu pieejamā formātā;
 - b) aprakstus un paskaidrojumus, lai saprastu pakalpojuma darbību;
 - c) aprakstu par to, kā, sniedzot pakalpojumu, tiek ievērotas I pielikumā noteiktās attiecīgās pieejamības prasības.
2. Lai ievērotu 1. punkta prasības, pakalpojuma sniedzējs var pilnībā vai daļēji piemērot saskaņotos standartus un/vai citas attiecīgās tehniskās specifikācijas, uz kurām ir publicētas atsauces *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
3. Pakalpojuma sniedzējs sniedz informāciju, kas apliecina, ka pakalpojuma sniegšanas process un tā pārraudzība nodrošina pakalpojuma atbilstību 1. punktam un piemērojamajām šīs direktīvas prasībām.

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

NESAMĒRĪGĀ SLOGA NOVĒRTĒJUMS

Novērtējuma veikšanas un dokumentēšanas kritēriji:

1. **Pieejamības prasību izpildes neto izmaksu samērs attiecībā pret vispārējām izmaksām (darbības un kapitālizdevumiem), kas uzņēmējiem rodas, ražojot, izplatot vai importējot produktu vai piedāvājot pakalpojumu.**

Elementi, kas izmantojami, lai novērtētu pieejamības prasību izpildes izmaksas:

- a) **kritēriji saistībā ar vienreizējām organizatoriskām izmaksām, ko ņem vērā novērtējumā:**
 - izmaksas saistībā ar papildu cilvēkresursiem ar īpašām zināšanām par pieejamību;
 - izmaksas saistībā ar cilvēkresursu apmācību un kompetenču par pieejamību iegūšanu;
 - izmaksas saistībā ar jaunu procesu izstrādi nolūkā iekļaut pieejamību produkta izstrādē vai pakalpojuma sniegšanā;
 - izmaksas saistībā ar norādījumu par pieejamību izstrādi;
 - vienreizējas izmaksas saistībā ar iepazīšanos ar tiesību aktiem pieejamības jomā;

- b) **kritēriji saistībā ar pastāvīgām ražošanas un izstrādes izmaksām, ko ņem vērā novērtējumā:**
 - izmaksas saistībā ar produkta vai pakalpojuma pieejamības elementu izveidi;
 - izmaksas, kas rodas ražošanas procesos;
 - izmaksas, kas rodas, testējot produkta vai pakalpojuma pieejamību;
 - izmaksas saistībā ar dokumentācijas sagatavošanu.

2. Aplēstās uzņēmēju izmaksas un ieguvumi, ieskaitot ražošanas procesus un ieguldījumus, attiecībā pret aplēstajiem ieguvumiem personām ar invaliditāti, ņemot vērā konkrētā produkta vai pakalpojuma lietošanas reižu skaitu un biežumu.
3. Pieejamības neto izmaksu samērs attiecībā pret uzņēmēja neto apgrozījumu.

Elementi, kas izmantojami, lai novērtētu pieejamības neto izmaksas:

- a) kritēriji saistībā ar vienreizējām organizatoriskām izmaksām, ko ņem vērā novērtējumā:
 - izmaksas saistībā ar papildu cilvēkresursiem ar īpašām zināšanām par pieejamību;
 - izmaksas saistībā ar cilvēkresursu apmācību un kompetenču par pieejamību iegūšanu;
 - izmaksas saistībā ar jaunu procesu izstrādi nolūkā iekļaut pieejamību produkta izstrādē vai pakalpojuma sniegšanā;
 - izmaksas saistībā ar norādījumu par pieejamību izstrādi;
 - vienreizējas izmaksas saistībā ar iepazīšanos ar tiesību aktiem pieejamības jomā;
- b) kritēriji saistībā ar pastāvīgām ražošanas un izstrādes izmaksām, ko ņem vērā novērtējumā:
 - izmaksas saistībā ar produkta vai pakalpojuma pieejamības elementu izveidi;
 - izmaksas, kas rodas ražošanas procesos;
 - izmaksas, kas rodas, testējot produkta vai pakalpojuma pieejamību;
 - izmaksas saistībā ar dokumentācijas sagatavošanu.